6141 Ն· 1888 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 24 ՇԻՄԱՍ. ԻՐԹԷՍԻ — 29 ՈՒՆՃՈՒ ՍԵՆԷ — ԱԼԱՖ 30ԻՆՎ. 5 — Ն· 6141

20 ՓԱՐԱ.

Ղ.ագիրամրզ Ն.ր կիրն ջրգար։

ՖԻԵԱԹԼԱՐ

Սեճեիք Մեճիտ 8
Ալբս այլոց 4
Բսարա իւճրիքի պիզե այիտ տիր . . .

Մասիսի Էջերից

20 ՓԱՐԱ.

Գայաթատա, Ազապ-գաբուսունտա, Զիշմէ մ. յտանցնտա, Ֆուրունուն գարշրսընտա, 298 հիւմիրջոյ. Մանզումէի Էֆէնտի մարպասընտա։

ՍԱՀԻՊ ԻՄԹԻԵԱՆՑ ԿԱՐԱՊԵՏ Ց· ՓԱՆՈՍԵԱՆ

١٣٠٤ ԹԵԱՆՈՒՆԻ ԷՎՎԷԼ. ٢٤

١٣٠٦ ՃԷՄԱԶԻԼ ԷՎՎԷԼ. ٣

ՐԷՃԱ

Կաղանդ վէ Մնուանդ միւնասէպէթլէր, թաշրալարան հէնուզ խարճլըգ իրսալինէ հիմմէթ ի թմէմիշ օլան զաթլարըն, իրսալէ հիմմէթլէրինի թէքրարէն ըէճա իսաերիզ։

ՏԱՀԻԼԻԵԷ

Ցիւնքի սէլամլըգ ըէսմի ալիսի Համիտիեէ ճամիի չէրիֆինտէ իճրա պույրուլարագ, Խրտիվը սապրդ հազրէթլէրինին մախտումը սաատ։ Մահմուտ բաշա հազրէթլէրի իլէ Աման, Իսրանիօլ վէ Եունան սէյեահլարը հազրը պուլունմուշլար, վէ խիթամը ըէսմոէ, միւշարիլէյհ Մահմուտ բաշա հազրէթլէրի, մապէյնի Հիւմայունա ազիմէթլէ, մազհարը իլթիֆաթը Բատիշահի օրմուշլար տրը։

Էսկի թէրազիլէրին իսթիմալընճա, էսնաֆըն իճրա իթմէքտէ օլտուգլարը հիյլէնին օրթատան գալտըրըլմասը իչին, պիրինճի պէլէտիեէ մուհասէպէճիսի սաատ։ Մէհմէտ էֆէնտի Թարաֆընտան իճատ օլունան Թէրազի գապզէսինին եարըլան նիւմունէսի, խաքիրայի Բատիշահիեէ Թադիմ օլունուպ, պէնէնիլմիշ, վէ էֆէնտիի միւմայիլէյհէ պիր գըթա Սէնաեի միտալեասը իհսան պույրուլմուշ տուր։

Կէչէնտէ Ռում Բաթրիգխանէսինին միւզաեէդասընա պինաէն, Բատիշահը ինաէթբէրվեր էֆէնտիվզ հազրէթլէրինին 1000 լիրայի Օսմանի իհսան պույրմուշ օլտուղունու եազմըշ իտի խսէքտէ, Բաթրիգխանէյի միւշարիլէյհ զազէթասը, 2000 լիրա իհսան պույրուլտուղունու եազմըշ տրը։

305 սէնէսի մարտընտան իթիպարէն ախզ օլունաճագ օյան բաթէնթ ըէսմի հագդընտա, Պապը Ալի ճանիպինտէն, կէչէնտէ, տիւվէյլի էճնէպիեէեէ իրսալ օլունան թահրիրաթը ումումիեէ, տիւվէյլի միւշարիլէյհիւմա խարիճիեէ նազըրլարընա թէպլիղ օլունարագ, ճէվապլարը եագընտա ալընաճաղը իչիտիլմիշ տիր։

Պէլօվա-Վագարէլ խաթթընըն, Ռումելի զըմէնտրֆէրի իչլէթմէ գունբանեասընա թէսլիմ օլունմասը, հիւքիւմէթի Սէնիյեէ թարաֆընտան, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինէ թէքլիֆ, վէ պու պապտէ Մ· Վուլգովիչէ թէպլիղաթը ըէսրիեէ իճրա գելընմիշ օլտուղու դարը զազէթալարընտա կէօրիւլտիկիս կիպի, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինին մուվագգաթէն իշլէթմէքտէ օլտուղու Սարէմպէյ վէ Պէլօվա խաթթընը իշլէթմէքտէն սարֆը նազար իթմէսի տախի թէքլիֆ օլունմուշ օլտուղու սէյլէնիլիեօր։

Մ· Գաուլանը «Էքսբրէս»է կէօնտէրմիշ օլտուղու պիր մէքթուպտա, Անատօլու զըմէնտրֆէրի հագդընտա, Պանգը Օսմանի իլէ Տայչէ պանգ պէյնինտէ պիր իթիլաֆ հուսուլընա տաեիր օյան հավատիս գաթի սուրէթտէ թէքզիպ օլունմուշ տուր։

Հայտար Բաշա զըմէնտրֆէրլէրինին կէլէճէք, բազար կիւնիւ, Մ· Ալի վէ Սիֆէլտը Թարաֆընտան թէսլիմի գարարլաշտըրըլմըշ օլտուղու, վէ հիւքիւմէթի Սէնիյեէ Թարաֆընտան թէքլիֆ օլունտուղու վէճճէլէ Թագրիպէն պիր միլիոն ֆրանգ խազինէյի ճէլիլէեէ թէսլիմ օլունտուղու «Մոնիթէօր» եազըեօր։

Մէգիբիւր զազէթանըն պէեանը-նա կէօրէ, Ռուսճուգ-Վարնա խաթթը էսհամը ամիգէնին, Պուլկար հիւքիւմէթի էսհամը իլէ թէսամի վէ թէպտիլի, 10 կիւն զարֆընտա գաթիէն իճրա օլունաճագ տրը։

Սրբպանընը Պուքրէշ սէֆարէթ պաշ քեաթիպի Մ· Սիմա Մարինովիչ, Տէրսաատէթ սէֆարէթ պաշ քիթապէթինէ նագլ օլունմուշտուր։

Շէհիր Լիմնի տէվլ Մազհար բաշա հազրէթլէրինին պիր գաչ կիւնտէն պէրու նամիզաճ պուլունտուգլարընը Հ·Ֆէֆէռ եազըեօր։

Տէրսաատէթ, Սէլանիք վէ իզմիրտէ պիրեր քիպրիթ ֆապրիգասը թէէսիսի իչուն, պիր գունբանեա թէչէքքիւլ իտէրէք, հիւքիւմէթի Սէնիյեէ թարաֆընտան, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինէ թէքլիֆ, վէ պու պապտէ Մ· Վուլգովիչէ թէպլիղաթը ըէսրիեէ իճրա գելընմիշ օլտուղու դարը զազէթալարընտա կէօրիւլտիկիս կիպի, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինին մուվագգաթէն իշլէթմէքտէ օլտուղու Սարէմպէյ վէ Պէլօվա խաթթընը իշլէթմէքտէն սարֆը նազար իթմէսի տախի թէքլիֆ օլունմուշ օլտուղու սէյլէնիլիեօր։

Մ· Գաուլանը «Էքսբրէս»է կէօնտէրմիշ օլտուղու պիր մէքթուպտա, Անատօլու զըմէնտրֆէրի հագդընտա, Պանգը Օսմանի իլէ Տայչէ պանգ պէյնինտէ պիր իթիլաֆ հուսուլընա տաեիր օյան հավատիս գաթի սուրէթտէ թէքզիպ օլունմուշ տուր։

Հայտար Բաշա զըմէնտրֆէրլէրինին կէլէճէք, բազար կիւնիւ, Մ· Ալի վէ Սիֆէլտը Թարաֆընտան թէսլիմի գարարլաշտըրըլմըշ օլտուղու, վէ հիւքիւմէթի Սէնիյեէ Թարաֆընտան թէքլիֆ օլունտուղու

ԱԶԳԱՅԻՆ

Օրմանեան Գեր· Մաղաքիա Սրբազան, տիւն Բաթրիգխանէտէ Ամեն· Ս· Պատրիարք հազրէթլէրի իլէ պազը խուսուս հագդընտա միւլագաթ իթմիշ տիր։

Գատրքէյ քիլիսէսի քարոզիչի Այվազեան Գեր· Եղիշէ Ծ· վարդապետ տախի, տիւն Բաթրիգխանէտէ Ամեն· Ս· Պատրիարք հազրէթլէրի իլէ Թոզաթ առաջնորդլուղու մէսէլէսի հագդընտա միւլագաթ իթմիշ տիր։

Պաղլարը դավլինճէ, միւմանէլէյհ Եղիշէ վարդապետ Թոզատա կիմմէքտէն կէօտա իսթինքիաֆ իթմէքտէ իսիշ տէ, հագդընտա ճէզա թէրթիպ օլունմասարագ, եալընը Գեր· Հմայեակ Սրբազան ճէզատա չարբըրմիշ իսիշ։

Մէվսուգէն ալտըզըմըզ մալիմաթա նէզարէն, նէ միւմանէլէյհ Եղիշէ վարդապետ իսթինքիաֆ, վէ նէտտէ, Ամեն· Ս· Պատրիարք Հայը հազրէթլէրի, թարաֆիկիրլիք էթմէմիշլէրիր։

Թոզաթատան տիւն Բաթրիգխանէյէ վարիա օյան պիր թէէլիկրաֆտա Այվատեան Արժ· Սահակ վարդապետին Պիլէճիկ Առաջնորդ Տէղապահլրդ մէմուրիյէթինէ թաեին օլունմասընտան, պէնանը մէմնունիյէթլէ պէրապէր, միւմանէլէյհ վարդապետին եինէ Թոզաթա իրսալ օլունմասը արզու վէ բէճա օլունմուշ տուր։

Գեր· Հմայեակ եպիսկոպոս, խառն ժողովա թադիմ օլունմագ իւզրէ, Ամեն· Ս· Պատրիարք Հայը հազրէթլէրինէ պիր իսթիտա թադիմ իթմիշ իսէ տէ, օնտան պէրի խառն ժողով լիճթիմա իթմէմիշ տիր։

Իմնի, մումանէլէյհին տիւնքի Ա-բէ-Էյտէ նէշր իթտիրտիկի պիր մէքթուպունտա, «քէնտի իսթիտասը սէթր օլունմագտա տրը» տէմէսի մուղանէրի հագիգաթ տրը։

Միւմանէլէյհին իսթիտասը Ամեն· Ս· Պատրիարք Հայը հազրէթլէրի թարաֆընտան ադտէմճէ Դիւանատունա իրսալ օլունմուշ տուր։

Մայր-Եկեղեցի Թաղական խորհուրդու իլէ Բահանայից դատ պէյնինտէ հասրլաթ հագդընտա մուխալիֆէթ հիւքմ իթմէքտէ իտի։

Իշպու մէսէլէ հագդընտա, Բաթրիգխանէճէ պիր գարար վերիլմէշ վէ իշպու գարար Ամեն· Ս· Պատրիարք Հայր հազրէթլէրի թարաֆընտան պու հաֆթա թարաֆեյնէ թէֆհիմ օլունմուշ տրը։

ԻԽԹԱՐ

Պու հաֆթա, միլլէթիմիզ հէյեէթլէրինտէն իրնիսի թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օյան իլանլարը տէրճ իթմէմիշիզ տիր, չունքի, ճէրիտէ տախի սուրէթլէրի կէօրիւլմիշ տիր։ Իմնի, մէզքիւր զազէթատա տախի, ազդասիրութիւն նամընա օլարագ իլան իրսալինէ թէնէզզիւլ իտէնլէրին, եա զահմէթ չէքիպ տէ պիզէ կէօնտէրմէմէլէրինի, վէ եախոտ պիրլիքտէ լազըմ կէլէն բարարընը տախի կէօնտէրմէլէրինի իխթար իտէրիզ։

* * *

Իսկիսատրա, Սէլամլիյէտէն, Բ· Բարսեան Մարտիրոս էֆէնտի Թարաֆընտան գալէմ ալընարագ իրսալինէ հիմմէթ օլունմուշ օյան Սահմանադրութիւնուն Վերաքընոտիթիւնու պէնտինի, բազար իրթէսինտէն պէտ իլէ տէրճ ու պէեանէ պաշլատաճաղը տրը։

Մէճմուա կէչէն կիւն պիր նիւսխէսինտէ, բիւթպէթլու Ազարեան էֆէնտի հազրէթլէրինին, Ս· Յակոբ խասթախանէսինի կէղիպ խասթէկեան վէ պիշարէկեանը թէսելիեէ հիմմէթ իյլէտիկինի եազմըշ օլուպ, վէ ճէրիտէ իսէ եազմատրգտան պաշգա, էհէմմիյէթ վիրիլճէք պիր հալ վուգու պուլմատրընը տա սեօյլէմիշ պուլունտուղունան, Մէճմուա տա սայիր պիր նիւսխէսինտէ, մէզքիւր զազէթաեա պապը սիթէմիրը իթմիշ իտի։

Մէճմուանընը, էէվմի մէզպուրատէ, (Ս· Յակոբ) զէվաթը միւթէպերանտէն անճագ պիր իբի զէվաթ հազրը պուլունմասընտան, վէ սարֆ օլունան ադչէնին նըսֆընը պիրէ թապագ վէ դանճանակլարտան հուսուլէ կէլմէմիկինտէն տօլաեը տախի սիթէմիրը իյլէտիկի մալիմ տիր։

Ճէրիտէ տիւնքի նիւսխէսինտէ, վէ իւչ եիւզ սաթրա եադրն օլտուղու հալտէ, կէրչի օլ պապտէ պիր պէնա տէրճ իթմիշ, վէ լազըրը-ը ուզատրպ գէրդ սէքիզ գօլտան կէզտիրէրէք՝ պիր շէյ սեօյլէմէք իսթէմիշ իսէ տէ, «զէվաթը միւթէպերանընը, եէվմի մէզպուրատէ հազրը պուլունմամալարընը», հէր նէ գատար Մէճմուա, անլէրին պիզ պատրըլընա համ իթմիշ իսէ տէ, պիզ-ճէ էօյլէ օլմաեըզ, հէր հալտէ պաշգա պիր սեպեպ օլմալը տրը, լաքին անը տա պիզ պիլմէօրուզ» տան պաշգա հիչ պիր շէյ անլաթտրըրամամիշ տրը։

... Խմրագիր,

Սամաթիայ Նոր Թաղի գլխադիր Ս· Յակոբ Եկեղեցւոյ աւերակ և տրխուր վիճակը ասկէ առաջ պատկառելի Քաղաքական ժողովոյ կողմանէ նկատողութեան առնուելով յատկապէս կազմուած չինութեանց Մանանաժողովս արդէն իւր պաշտօնին ձեռնարկած է և կուգայ հանդերձ իւր շնորհակալութեամբ իւր հանգանակութեան առաջին ցուցակին հրատարակումը խնդրել պատուական լրագրիդ մէջ։ Նաև մասնաւոր շնորհակալութիւն կը փութամք յայտնել առ Մեծ· Գրիգոր էֆէնտի Մելիտոսեան, ճարտարապետ Ս· Կարապետ Եկեղեցւոյ Իսկիսատրու, որ հաճած է ազդասիրաբար ստանձնել յիշեալ նոր Թաղի ազգատիպ եկեղեցւոյն ճարտարապետութիւնը։

Մանանաժողովս մեծ յոյս և խորին հաւատք ունի ազգային բարերարաց և բարեպաշտ ժողովրդեան ազգասիրական զգացմանցը վրայ, որով քաջալերեալ կը դիմէ առ Ազգն աջակցութիւն խնդրելով ի փառս Հայկական Եկեղեցւոյ։

Մնամք խորին յարգանօք

ի Դիմաց Շինութեանց Մանանաժողովոյ Ս· Յակոբ Եկեղեցւոյ։

Ա.ԳԵՆԱԳԵՍ — Ա.ԳԵՆԱԳԵՍ
Կ. ՔԷՐԷՍՏԷՃԵԱՆ — Մ· Կ. ԱԼԶՃԵԱՆ

24 Դեկտ· 1888
Սամաթիա

ՄԹԵՐ ՀՆԴԿՍ-ՉԻՆԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Պ· Ա· Դրիգորեան պատիւ ունի ծանուցանել մեծարգոյ Հասարակութեան թէ՝ նոր Տարւոյ առթիւ իւր Կաղանդի նուէր, Հնդկա-Չինական գործարաններէն դիւրամատչելի գներով զանազան տեսակ խաղալիկներ և ընտիր ապրանքներ բերել տուած ըլլալով, պիտի դնէ ի տես 28 դեկտեմբեր չորեքշաբթի օրէն սկսեալ։

Ուստի կը խնդրէ մեծարգոյ Հասարակութենէն որ բարեհաճի այցելել իւր մթեր, թիւ 1, առաջին յարկ, Բասիմ բաշա խան, ի Պաղչէ-գարու։

Էրմէնիճէ, Թիւրքճէ, Ֆրանսերէնա վէ Ինկիլիզճէ լիսանլարընա աշինա օլուպ, զազէթալարտա մէվատը միւխթէլիֆ իւզերինէ պիր Թագըմ մէգալաթը միւթէրճէմէսէյլէ փապաթը իգթիսար իթմիշ օյան, վէ պիրէրն զազէթամզը հէյեէթի թահրիրիյէսինտէ միւթէրճիմիք խըզմէթինի չէնտամահ իճրա իթմիշ պուլունան Վարդան Գ· Թովմասեան նամ կէնճ, պու քէրրէ, իշպիզ գալտըգընտան, զազէթալար խառէխանէլէրինտէ վէ եախոտ առօգաթլար նէզտինտէ միւթէրճիմիք, վէ եա թիւճճար մաղազալընընտա տէֆթէր թութմագըզ վէ մէքթուպլար եազմագըզ խըզմէթլէրիյլէ խիթիսատ օլունմասընը արզու էյլէմէքտէ օլտուղունան, թալիպ օլանլարը մահպասմըզա վէ եախոտ Պապը Ալի ճատտէսինտէ վագը քիթապճը Առաքել էֆէնտինին քիթապխանէսինէ միւրաճաաթա հիմմէթ պուեուրմալարը լազըմ կէլէճէկ իլան օլունուր։ 3—3

ՄԷՍԱԵԻԼԻ ՀԱՋԻՐԷՔ

ՍՈՒԱՔԻՄ

Պու քէրրէ, Սուաքիմտէ պուլունան պին պաշը Կօրտոն Նէզտինէ Սուտանիլէրտէն պիր ֆիրարի կէլիպ միւթէմէվիճա ժէնէրալ Կօրտոնը մալի օլուպ, էլլեէմ Պէրպէրէ հէվալիսինտէ եէրէ կէօմիլմիշ օյան պիր Թագըմ էվրագ վէ էլլիտէ վէ էչնա վէ էսլիհանընը քէնտիսինէ իատէսի թէահիւտ իթմիշ, վէ օտա, Սուաքիմտէ մէվճուտ տասքիր դօմանտանը ժէնէրալ Կրանֆիէլէ միւրաճաաթ իթմիշ տիր։

Ժէնէրալ Կրանֆիէլ, Օսման Տիկնանընն ժաղլուպիեէթինէ միւպէյեին օլարագ նէշր իթտիրտիկի պէեանանամէեէ, Հատէնտօվա շէյիլէրինին պէեանը սատագաթլա, հիւքիւմէթ իլէ պիրլիքտէ հարէքէթի արզուսունտա պուլունտուգլարընը միւթէզամին ճէվապ ալմըշ տրը։ Հատէնտօվալարընը Օսման Տիկնա թարաֆընտան, Հանտուպա կէլմէլէրի իչուն վագը օյան տավէթէ, լճապէթ իթմէմիշ օլտուգլարը մէվսուգէն պիլտիրիլիեօր։

ԲԱԲԱ

Բօմատան «Ութանտարտ» զազէթասընա քէշիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆտա, մարքի Բիզոնը, Բարանին հիւքիւմէթի ճիսմանիեէսի հագդընտաքի մէքթուպլարընա ճէվապընտա, Մ· Կլատսթօնը գուլլանտրդը լիսան իւզերինէ ճէլլի նաղարը սիգգաթ օլունմուշ տուր։

Մուգատէմա, Իթալիանլարը հուսուլը հիւքրիեէթլէրինէ զայրէթ էթմիշ օյան պու զաթը, շիմնի Բաբա հագդընտա իզհար իթտիկի հիմմէթ, հայրէթ վէ թէճճիւպի մուճիպ կէօրունիւեօր։

Միւշարիլէյհին, Բօմա մէսէլէսինին էզսէրնէվ զուհուրունու թէատրիպ խուսուսընտա կէօսթէրտիկի ֆիքիր մուգատտէմքի ֆիքրի իլէ քիւլլիեէն զրտտ պուլունուեօր։

Մէգիբիւր թէլէկրաֆտա, Կլատսթօնը, Իթալիալարը քէնտի հագդընտաքի հիսսիեաթը թէվզիճճիհքարանէտէ թէպէտտիւլ հուսուլէ կէլտիկինի անլատրպ անլամատրը ճայի սիւալ կէօրիւնմիշ տիր։

* * *

Ռուսիա իմբէրաթօրու, Մնուանդ եօրթուսու միւնասէպէթի իլէ Բաբաեա թէպրիք զըմընտա, պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իթմիշ օլտուղունան, Զար իլէ Բաբա նէզտինտէ միւնասէպաթը ճարիեէնին շուարալըգ զաեէթլէ տօսթանէ օլտուղու Վիէննատան քէշիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆտան անլաշըլմիշ տրը։

ՐՈՒՍ ԱՍԱՔԵՐԻ

«Էքսբրէս» տէ օգունմուշ տուր։ Պէսարապիատան Պուտա Բէյթաեա, կիտէն խապերլերէ կէօրէ, Պէսարապիատա զաթէն Ռուս ասքերի մրգտարը քիֆաեէտէ օլտուղու հալտէ, շէհրի մէզքիւրէ քիւլլիեէթլի ասքեր սեվգինէ տէվամ օլունուեօր։ Էճնէպիլէր հագդընտա, Թէտապիրի շէեիտէ իթթիֆաղ օլունմուշ տուր։ Եէհուտիլեր, չըգըղ կիթմէքտէ օլտուգլարը կէպի, Ավսթրիալալար տախի պաշգա մահէլէ նագլ օլունուեօր։ Մանասթիրլարը եարբը դարատրմշ վէ էմվալի զաթի, վէ Բատօմտա պուլունան թօրճու ֆիրգասը, սէֆէր պէր հալէ վազ օլունմուշ տուր։

5000 դատար զայրը միւնթազամ սուվարի ասքերի, Օրենպուրկտա թահիր վազիֆէեէ ալընմըշ օլուպ, սէյլէնապիկինէ կէօրէ, պունլար, միւշմէն պէլատեէքի շըմէնտրֆէր խաթթընը պօղմագ վազիֆէսինի համիլ տիրլեր։

* * *

Վիէննատան կէլէն խապէրլերէ կէօրէ, Կալիչիա հուսուսընտա Ռուս ասքերինին թէհաշշիւսինէ կէրմիեէթլէ տէվամ օլունմասը մատտէսինճէ, Ավսթրիա մէհաֆիլի ըսմիեէսինտէ եէնիտէն իշթիզալէ պաշլանըլմըշ տրը։ Վիէննատա տախ, օլունան բարօրլարտա, ասքերի մուհաֆըզէնին կիթտիքճէ թէզիֆտա, վէ ասքեր ճէմի ի-չին, եէնի նօգթալար իհտաս օ-լունտուղու պիլտիրիլիեօր։

* * *

Օն ութիլ պէօլիսկէն խապէր է 5 թապուր մուհիմմաթ վէ լէվազիմաթը ասքերիեէ նամը իլէ եէնի միւֆրիզէլէր թէրթիպ վէ թանզիմնէ տաեիր պիր էմրի իմիրաթօրի նէշր օլունմուշ տուր։ Ասքերի մէզքիւրէնին միդտարը, մուհարէպէ վուգու�նտէ, լիւզում տերճէճէսինտէ թէզկիտ օլունաճաղը պէեան օլունմուշ տուր։

ԱՎՍԹՐԻԱ ԵՎ ԱԼՄԱՆԻԱ

Ալմանիանքն Վիէննա սեֆիրի ըրէնս Բայսրն մուհադդադէն ադը իլէ եէրինէ Լօնտրա սեֆիրի Մ. Հաճիէլոն Թաեին օլունաճաղը, Վիէննատա չօդ սեոյլէնմէքտէ օլտուղու սան Լոնդրէյրտէն տիր։

ՐՈՒՍԻԱ ԵՎ ԻՏԱԼԻԱՆ

Մօսգուատան քէշիտէ օլունան պիր թելեկրաֆա կէօրէ, Իտալիան հիւքիւմէթինին շիմտիքի բօլիթիգասը, դամիէն Ռուսիահա միւսաահատ տիր։ Շէհամէթլու Շահ հազրէթլէրի, Ռուսիանքն տօսթլուղունու դաղանմաղ լիւզումքնճա դանատթ հասել իթմիշ օլտուղու, վէ կէլէճէք իլք պէհարտէ Բէթէրպուրկա սէյահատթ իտէճէկի մէվսուգիէթ քէսպ իթմիշ տիր։

ԷՄԻՆ ՓԱՇԱ

Լօնտրա 1 յունվ.

Սուաբիմտէն խապէր վիրիլտիկինէ կէօրէ, իքի մահատան պէրու խարթումտա պուլունուպ, Գասալա թարիգի իլէ Սուաքիմէ կիթմիշ օլան պիր Ռումտէմիշ տիր քի, օլ զէման Էմին բաշա իլէ խաթթը խութիվա պէլտէրինին զապթ օլունտուղու հադդընտա, քիմսէնին խապէրի եօք իտի։ Պէլաքս Սուտանլըլարը Պահրէլ Ղազալտէ իքի քէրրէ մաղլուպ օլտուղլարը չաեի օլմուշ իտի։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

Վիէննա 2 յունվ.

Թունատա պիր հարպ՝ տօնանմասը իհտասը հավատիսի թէքզիպ օլունմուշ տուր։

Պէլկրատ 2 յունվ.

Սգուբչինա մէճլիսի, գանունը էսասի լուսիհասընը 73 է դարշը 494 ըէյ իլէ գապուլ էթմիշ տիր։

Պէրլին 2 յունվ.

«Շըմալի Ալմանիա» դազէթասը, պու կիւն, սուլհճուեանէ պիր պէնտ նէշր էթմիշ տիր։

Իսմաիլիա 3 յունվ.

Գեկտ. 21ինտէն 31ինէ դատար Սիվէէիշ գանալընտան, 102 սէֆինէ միւրուր իլէ 1990000 ֆրանգ հասրլաթ վագը օլմուշ տուր։

Բօմա 1 յունվ.

Իմբէրաթօր իքինճի Կիյեօմ, երլպաշը միւնասպէթի իլէ, դրալ Հիւմպերթի ըէք խիլուս իլէ թէպրիք էթմիշ տիր։ Իմբէրաթօրը միւշարիլէյհ, Իթալեատա կէչիրմիշ օլտուղու կիւղել կիւնլէրին, ասլա խաթրընտան չրգմաեաճաղընը սեոյլէմիշ տիր։

Լօնտրա 3 յունվ.

Ինկիլթէրա պանգասընը կէչէն հաֆթաեա ընիսպէթլէ պու հաֆթալըգ միվազէնէսի տիր։

Թահսիլաթը նագտիեէ ֆազլասը 77000 ինկ. լիրասը։

Իհթիեաթ պանգնօթ ֆազլասը 8601000 ինկ. լիրասը։

Զանթատա մահֆուզ թահվիլաթ նօդսանը 483000 ինկ. լիրասը։

Թէահիւտաթա դարշը իհթիեաթ սերմաեէսի 100տէ 29,90 նիսպէթինտէ տիր։

Լա Հայ 1 յունվ.

Ֆիլէմէնք դրալընընն ահվալը սրհիյեէսի, խայլիտէն խայլի, աղրլաշմըշ տուր։

Վիէննա, 1 դեկտ.

Պու քէրրէ իմբէրաթօր Ֆրանսուա-Ժոզէֆ հազրէթլէրինին թահթը սիեասէթինտէ, ումուրը հարպիեէեէ տաեիր պիր մէճլիս ադ օլունմուշ, վէ իչպու մէճլիստէ Բիւտօլֆ, Ալպրէխթ, վէ Կիյեօմ արշիտիւգլէր իլէ հարպիեէ նազրը վէ էրքեանը հարպ ըէեիսի հազը պուլունմուշլար տուր։

Արշիտիւգ Լուի Վիկթօր խատէյի աֆիեէթ խտիեօր։

Գերլին, 1 յունվ.

Իմբէրաթօր Կիյեօմ, երլպաշը միւնասիպէթի իլէ, հազուրունա չրգան սիւֆէրայի էճնէպիեէեէ իլթիֆատ էթմիշ իսէ տէ, բօլիթիգատան պահս իթմէմիշ տիր։ Վէ վիւքէլա, մէմուրլիյն, մէպուսան վէ աեանը տաիի գապուլ էթտիքտէ ումուրը սիեասիեէ հազդընտա պիր սէօզ սէօյլէմէմիշ տիր։

Պէրլին 30 դեկտ.

Պէրլինտէ սաքին իթալիա ամէլէսինին եէկտիկերէ խանէ իթմէք իւզրէ, թէչքիլ էթմիշ օլտուղլարը չիրքէթի, բօլիս խարէսի ֆէսխ էթմիշ տիր։

Մեղքիւր չիրքէթ, Իթալիանքն Միլան շէհրինտէ նէշր օլունան «Մէդօլօ» դազէթասընընն մուխպիրի օլուպ, կէչէնլերտէ թարտ խտիմիշ օլան Մ. Բարունելլինին խահթը ըիեասէթինտէ խտի։

(Լէվանթ Հէրալտա մախսուս տուր։)

Պէլկրատ 3 դեկտ.

Պու սապահ, սաաթ 11տէ, դըրալ Միլան, ըէֆագաթընտա վէլիի ատա պուլունտուղու հալտէ, միլլէթ մեճլիսի հէյեէթի հուզուրընտա, գանունը էսասինին զիյրինէ վաղը իսգա իթտիքտէն սոնրա, պէօեիւք Սգուբչինա մեճլիսինին թաթիլինի իլան էթմիշ տիր։

Նուրթգու դրալի էքսէրիեա ալ գըշանը։

ՆԻԶԱՄԱԹ

(6140 Նէ-Դերեան դէֆթէրէ)

41։— Շարթնամէ ահքեամընա թէվֆիգէն, վա բօրլարըն սէյր ու հարէքէթլէրի խուսուսունա, մեճլիսի իտարէճէ նէզարէթ վէ տիգգաթ օլունուր։ Էնանայի սէյֆ վէ շիթատէ վաբօրլարըն էվգաթը հարէքէաթընընն թէպտիլի զէմանը մալիմ վէ մուայեէն օլմագ իչին, վագթը հարէքէթլէրի թէպտիլ օլունտուղճա, էվրադը մախսուսէեի մաթպուէ վէ զաղէթալար վասրթասիլէ նէշր օլունուր, վագթը թէպտիլինտէն իքի կիւն էվվէլ, իլանը քէյֆիեէթ օլունարագ, միւտէթի տէվամը տաիի իլանանմէնին պալէասընտա կէօսթէրիլիր։

42։—Վաբօրլարընընն սէյր ու հարէքէթլէրինէ, վէ սայիրէեէ տաեիր էհալի թարաֆընտան իֆատաթ վէ շիքեաեաթ վուգուրինտէ, մեճլիսճէ թահդրգաթը միւդթազիեէ պատէլիճրա, շարթնամէ ահքեամընա թէվֆիգէն, միւհթաճը իսլահ կէօրիւլէն ահվալին իսլահընա, վէ եօլճուլարընընն հուսուլի խօշնուտի վէ խութիրահաթլարը վէսայիլինին, վէ հեր տիւրլիւ էսպապը թէսհիլիեէնինին խութիհասլընա, մեճլիսճէ նէզարէթ վէ տիգգաթ օլունարագ, լազմ կէլէն թէնպիհաթ միւտիւրէ պէեան վէ թէֆհիմ դրլընը։

43։—Մեճլիսի իտարէ բաեեէթ վէ թէսվիեէսի միւտիրէ աեիտ օլան մէսալիհի, լետեիլճաղ մաեենէ վէ թէտգիգ իտէր։

44։—Հիսապաթը սէնէվիեէ տէֆթէրինին վարիտաթ դրսմընտա թարիֆա հասրլաթըլա, շիրքէթ թարաֆընտան սերմաեէյի ասլիտէն եարտրրըլան իմվալը զայրը մէնգուլ իւճրէթլէրի, վէ խութիգրազաթ ֆաեիզլէրի իրաեէ օլունաճաղ, վէ մէսարիֆ դրսմընտա սերմաեէ իւզէրինէ, եիւզտէ պիր սիկուրթա, վէ վարիտաթը միւթէհարիզէ իւզէրինէ, եիւզտէ պէշ թէնդուս մուգապիլի, վէ էսքիմէ պէհասը իլէ, հիսէտարանա վէրիլմէսի մուգարէր օլան եիւզտէ պէշ ֆաեիզ, վէ մէմուրիյն վէ խատէմէ մաաշաթը, վէ իտարէ վաբօրլարընընն թամիրաթ մէսարիֆի վէ իսկէլէ վէ մէվգիֆլէր ինչա վէ թամիրի, վէ քէօմիւր վէ եաղ վէ սայիր պու միսիլլու լէվազիմին սարֆիեաթը պէտէլաթը կէօսթէրիլէճէքտիր։ Ամ դատար քի, սիկուրթա թախսիսաթը, էլլի պին լիրաեա պալիզ օլտուղտան սոնրա, եիւզտէ եարըմ իլէ իքթիֆա օլունաճաղ տուր։

ԱԼԹԸՆՃԸ ՖԱՍԼ

Միւտիրին սուրէթի քաեին վէ վէզաեիֆի

45։— Շիրքէթի Խայրիեէ, հիսէտարան ճէմիեէթի ումումիեէսինին ինթիխապ վէ դարարը իլէ, պա իրատէյի Սէնիեէ, հիսէտարանան պիր միւտիր թաեին օլունուր։ Իդթիղա իթտիքտէ վէ եախօտ խթիֆա իյլէտիքտէ, հիսէտարան ճէմիեէթի ումումիեէսինին դարարը իլէ, պիլիսթիղան թէպտիլի ճաեիզ տիր։ Միւտիրին 50 հիսէսէեէ մալիք օլմասը, վէ մէմուրիեէթի միւտէթինտէ հիսէ սէնէտլէրինի շիրքէթ սանտըղընա վաղ իլէ, ֆիրուխթ վէ եա թէրհին իթմէմէսի լազըմ տուր։

46։— Միւտիրէ 7500 ղուրուշ մաաշ իթա օլունուր։ Պէհեր սէնէնին հիսասը ումումի բուեէթ օլունտուղտա, վարիտաթը ֆազլայի մըղտարընա կէօրէ, միւտիրէ միւնասիպ մըղտար իքրամիեէ տախի վէրիլիր, վէ պունուն մըղտարը հիսէտարան ճէմիեէթի ումումիեէսինտէ դարարլաշտըրըլըր։

47։—Շիրքէթի Խայրիեէնին վուդու պուլան վարիտաթ վէ մէսարիֆաթընընն տէֆթէրի, վագթըյլա մահ պէ մահ միւտիր թարաֆընտան թանզիմ իթտիրիլէրէք, մեճլիսի իտարէեէ իթա օլունուր։ Վէ տէֆթէրլէրտէ գաեիտ՝ յի թիճարէթէ թաթպիգէն նօմէրօ վաղ իտիլիր։ Վէ մուա էլաթը ախզուիթաեա միւթէալլիգ օլուպտա, մեճլիսի իտարէնին թասդիգինէ լիւզում օլմաեան սէնէտաթ, միւտիր թարաֆընտան իսգա վէ թէմսիր օլունուր։

48։—Վաբօրլար իչիւն քէօմիւր վէ եաղ վէ պոեա վէ քէրէսթէ միսիլլու քիւլլիեէթ իւզրէ իշթիրասը իգթիղա իտէն էշեանընը մըղտարը, վագթ ու զէմանընյա թահրիրէն մեճլիսի իտարէեէ պէեան։ Վէ օլ պապտէ մեճլիսճէ վէրիլէճէք դարարը իճրա իտէր։

49։—Միւտիր, վաբօրլարճա վէ իսկէլէ վէ ֆապրիգա վէ սաեիրէճէ իգթիղա իտէճէք թամիրաթընընն քէշֆ տէֆթէրինի վագթըյլա թանզիմ իթտիրէրէք, պատէթաստիգ մեճլիսի իտարէեէ իթա, վէ մեճլիսճէ վիրիլէճէք դարարա կէօրէ, իգթիզասընը իճրա իտէր։ Վէ թամիրաթընընն խիթամընընտա տախի, մեսարիֆի վագրաեը միպէյինին պիր տէֆթէր եարարրրպ, պիթ թասդիգ քէշֆի էվվէլ տէֆթէրիյլէ պէրապէր մեճլիսի իթա, վէ իճապը մեճլիսճէ իճրա օլունուր։

50։— Միւտիր ադատէն մաատուտ օլմաեարագ իթաի մալիումաթ իչին, իտարէ մեճլիսինտէ պուլունապիլիր, վէ թարաֆը բիեասէթտէն թալեպ վուգուրինտէ իյզահաթը լազմէեի իթա իտէր։

51։— Շարթնամէ մուճիպինճէ վաբօրլարընընն հեր պիր իսկէլէեէ վագթիյլէ կիտիպ կէլմէլէրինէ, վէ վարօրլարընընն նէզաֆէթինէ տիգգաթ վէ եօլճուլարընընն բահաթլարը իչին իգթիղա իտէն թէսհիլաթը իյֆա վէ գարթանլարա վէ մէմուրլարա իգթիղա իտէն թէնպիհաթը իճրաք իյլէմէ, միւտիրին ճիւմլէյի վէզայիֆինտէն տիր։

52։—Շիրքէթի Խայրիեէտէ միսթախտէմ գարթան վէ մաքինիսթ վէ խատէմէյի սայիրէնին թէպտիլի իգթիղա իթտիքտէ քէյֆիեէթի, վէ եէրինէ ալընաճաղ օլանընընն պիլինթիխապ հալ վէ լիեագաթը միւտիր թարաֆընտան մեճլիսե պա թազրիր պէեան օլունարագ, մեճլիսճէ դապուլ վէ թասդիգ օլունտուգտան սոնրա, ինխիխապ դրլընան ատէմլէր մէմուրիեէթլէրինէ թայինին օլունուրլար։ Դարթան վէ մաքինիսթլէր պահրիեէ նէզարէթինտէ իմթիհան օլունարագ, էհլիեէթլէրի թէհագուգ իթտիքտէն սոնրա գապուլ օլունուրլար։ Մէմուրլարընընն ատէտի լիւզում վէ իգթիղասը հալինտէ թէնզիլ վէ եախօտ թէզիլ վէ մաաշլարը զամմ վէ եա թէնզիս իտիլմէք միսիլլու մուամէլաթ, մութլագա, մեճլիսին դարարրյլա իճրա օլունաճաղ տուր, վէ հեր մաքինիսթ պուլունտուղու վաբօրլարընընն մաքինասընտան վէ պաշ մաքինիսթ տախ ումումի մաքինիսթլէրինին հալ վէ հարէքեաթընտան մէսուլ տուր, վէ հեր պիր մաքինիսթ պուլունտուղու վաբօրլարընընն մաքինասընճա պիր դուսուր կէօրտիկիւ հալտէ պաշ մաքինիսթէ խապէր վիրմէկէ վէ կէրէք իսպար իւզէրինէ, վէ կէրէք տօպրուտան տօպրուեա մաքինաբարա վէ մաքինիսթլէրէ տայիր մութալլաա օլտուղու ահվալի պաթազրիր միւտիրէ պիլտիրմէկէ մէճբուր տուր։ Միւտիր տախի քէյֆիեէթի մեճլիսէ իֆատէեէ մէմուր տուր։ Իսթիխտամա էլվէրիշլի օլան կէմիճիլէր իլէ ատեէճիլէր դարթան վէ պաշ մաքինիսթին ինզիմամը ըէյլերի իլէ ինթիխապ վէ թայինին գըլընըրլար։

53։— Մեճլիսէ գարարկիր օլան մէսալիհին իճրասընընա միւտիր մեճպուր օլտուղու կիպի, իչպու գարարլարտան դանղըսը մէվզըյի իճրաեէ գօնուլտուղու վէ պունլարտան իճրա օլունմաեանլար վար իսէ, էսպապը մուճիպէսիյլէ պէրապէր նիհայեէթ սէքիզ կիւն զարֆընտա միւտիր թարաֆընտան մեճլիսի իտարէեէ թաեիրինէ պիլտիրեճէք տիր։

54։— Միւտիր պիր էմրի միւսթաճէլ զուհուրինտէ սուրէթի սարֆ վէ իսթիմալինի մեճլիսին իլք իճթիմանինտէ պէեան իթմէք իւզրէ եիկիրմի լիրաեա գատար սարֆընընա մէքզուն տուր։

ԵԼՏԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

Շիրքէթին մուամէլաթը ումումիեէսի

55։— Շիրքէթի Խայրիյէնին սաետրգքեարլըղընտա պուլունաճաղ մէմուրտան պին լիրա վէ եախօտ անա մուատիլ էսհամ, վէ անպար մէմուրլարընընտան էլլի լիրա վէ եախօտ անա մուատիլ էսհամ, պիրինճի պիլէթճիլէրտէն էլլի վէ իքինճի պիլէթճիլէրտէն տախի եիկիրմի պէշէր լիրա վէ եախօտ անա մուատիլ էսհամ տէբօղիթօ իթտիրիլէրէք, պունլարըն տէրէճէլէրինէ կէօրէ պիրէր տէ քէֆիլ ալընը։ Թէրքի խրտմէթ վէ եա վէֆաթ իտէնլէր օլտուղճա, մահֆուզ օլան ադէյէ վէ էսհամ, եա քէնտիլէրինէ վէ եախօտ վարիսլէրինէ ըէտտ վէ թա օլունուր։

56։— Վարօրլար իչիւն միւպաեաա օլունան հէր նէվ էշեա վէ լէվազիմին, դարտան եէվմիեէ վէ մուամէլաթը սաեիրէսի, ուսուլը միւզաֆիէեէ թէվֆիգէն իճրա օլունաճաղ, վէ մուհասէպէնին թասդիգի վէ միւտիրին (վիրիլէ)սի օլմատրգճա, սանտըղտան պիր ադճէ սարֆ օլունմաեաճաղ տուր։ Հէր ալթը այտա պիր քէրրէ, վարօրլարտա վէ անպարլարտա մէվճուտ էշեանընը պայլըճալարը եօղլամա, վէ տէֆթէրլէրիյլէ մուգապէլէ օլունուր։ Վէ իւչ այտա պիր քէրրէ, վէ եախօտ իտարէ մեճլիսինին գարարը իլէ, իսթէնիլտիկի վագթի, սանտըղ տախի եօղլանըլըր։ Պունլարընընն մէվճուտաթընընտան նօղսան զուհուր իտէր, վէ պիր սարֆաթ վուգուր թահագգուգ իյլէր իսէ, պէտէլաթը, մէմուրիյնի աեիտէսինին քէֆալէթ ադճէլէրինտէն, վէ վէֆա իթտիկի թադտիրտէ, պունլարընընն, սաեիր պիլճիմիզ էմվալ վէ էշեասը պէտէլինտէն վէ եա քէֆիլլէրինտէն թէսվիեէ վէ թազմին իթտիրիյիպ, հագգլարընտա լազմ կէլէճէք միւճազաթը գանունիեէ տախի իյֆա գըլընմաղ իւզրէ, քէյֆիեէթի, պա մազպաթա թիճարէթի նէզարէթինէ պիլտիրիլիր։

57։—Վարօրլար իչիւն լիւզումը օլան էշեատան, դարտանլըղա աեիտ օլանլար դարտանլար, վէ մաքինաեա միւթասիլ օլանլար, մաքինիսթլէր թարաֆընտան իմզալը սէնէտ իլէ պէեան օլունարագ, պունլարտան մուգաննէն օլանլարը միւտիր թարաֆընտան (վիրիլէ) տէեու իշարէթ օլունտուգտան, վէ տէֆթէրի մախսուսընա գայտ գըլընտրգտան սոնրա, իթա օլունուր, վէ զայրը մուգաննէն օլանլարը, գաեիտէյի ումումիեէսի վէճճէլէ, մեճլիս վէ մուհասէպէճէ մուամէլաթը լազմէնին իճրասը իլէ թէսվիեէ գըլընը։

58։—Շիրքէթին թէմէթթիաթը սաֆիեէյի սէնէվիեէսինտէն, մուդավէլէնամէ մուճիպինճէ, Շէհիր էմանէթինին աեիտաթը մուաեէնէսի պատէթթէնզիլ պագրեէսինտէն էվվէլա, իհթիեաթ ադչէսինի թէչքիլ իթմէք իւզրէ, եիւզտէ ալթը, սանիէն չիրքէթին էմվալը զայրը մէնգուլէսինին խութիմալինտէն հասրլ օլան էսքիմէ, վէ թէտէննիի գըյմէթ գաբշըրըզընա եիւզտէ ալթը թէֆրիգ օլունաճաղ, վէ գուսուր եիւզտէ սէքսէն սէքիզի, հիսէյի թէմէթթիանամըյլա, հիսէտարանէ թէվզի գըլընաճաղ տուր։

(Տեղ-Դ)

ՊԻԼՄԷՔ ԻԶԻՆ ՕԳՈՒՄԱԼԸԵԸԶ

Միլլէթիմիզտէ, պէշ ալթը եիւզ սէնէտէն պէրու պիր Գաթօլիքլիք զայրէթի չէքիլմէքտէ, վէ էնվայի ֆէնալըգլարա սէպէպիյէթ վիրմէքտէ օլուպ, վէ պու զայրէթիտէ, տահ՝ զիհատէ թէչվիգ իտէն, պունտան իքի եիւզ սէնէ էվվէլ, Սիվասլը Մխիթար վարդապետնամ զաթ օլմուշ իքէն, հալէա պու ատնէ տէկին, միւսամիլէյհին թարիխինի վէ թէրճէմէյի հալինի, տէկիլ միլլէթիմիզտէն, հաթթա Գաթօլիքլէրիմիզտէն պիլէ, զանն իտէրիզ քի, պինտէ պիր քիչի լաեըգըյլա պիլմէքտէ տէկիլ տիր, չինքի, քիմսէ մէրադ իտիպտէ, էօյլէ չէյլէր օգ՝ մամագտա տուր։ Վէ տահա տօղրուսու, հալէա պիպտէ, քիթապ վէ զաղէթա օգումագըզա, լազմ կէլէն տէրեէճէնին, պինտէ պիրի նիսպէթինտէ պիլէ էհէմմիյեէթ վիրիլմէմիշ տիր։ Իմնի, Մխիթար վարդապետին քի, շիմտի Աբրա Հայր սրֆաթընը ալմըշ տուր, վէ Մխիթարեան միաբանութիւնունտա թէմէլինի քէնտիսի գուրմուշ տուր, թէրճէմէյի հալի, զաեէթլէ չայեանը տիզգաթ վէ միւթալաա պուլունտուղունտան, վէ չօգ լարտա եալան եանլըշ էֆքեարլարա զահիպ օլտուգլարընտան, 1810 սէնէսինտէ, Վէնէտիքտէ թապ իտիմիշ օլան գրաբառ կենսագրութիւնունտան խիլասա պիրլէ իթայի մալիումաթ իթմէքլիկի էհէմմիյեէթտէն ատտ իտէրիզ։

Էվվէլինտէն շունու տախի ունութմաեբպ խապէր վիրիրիզ քի, կէրչի միլլէթիմիզտէ Գաթօլիքլիք թօհումու, պաշլըճա պունտան պէշ ալթը եիւզ սէնէ էվվէլինտէն պէտ իլէ, Լաթին բահիպլէրի, վէ ալէլ խուսուս Ունիթօրեանլար վէ ճիզվիթլէր թարիգաթլարընընն վաեիզլէրի մաարիֆէթլէրի վէ զայրէթլէրի իլէ էքիլմէքլիկէ պաշլանմըշ իսէտէ, պունտան իքի եիւզ սէնէ էվվէլէ կէլինճէեէ գատար, պիւիւք պիր իշ կէօրէմէմիշլէր տիր, չինքի անլէր, հէմ միլէլի սայիրէտէն օլուպ, վէ հէմտէ էրմէնիճէեի, վէ միլլէթճէ ուսուլ ու ատէթլէրիմիզի, վէ աելագ ու թապիաթլարըմըզը պիլմէտիքլէրինտէն, պիթթապի էհալիմիզ, ուայիմա անլէրտէն շիրհէ իտէրէք ուզագ ուզագ գաչընմըշտըր, հալպուքի, ճէպէլի Լիպնանտա բէյտա օլան Մնասականեան Մխիթարեան միաբանութիւնու իլէ Մխիթարեան Մխիթարեան միաբանութիւնու վարդապետլերի հէմ Հայ օլուպ, վէ հէմտէ ծէս վէ արարողութիւնլարա թօգունմագսըզը, Գաթօլիքլիկի ումումի խալգըն ֆէհմինտէ օլամաեաճաղը սուրէթտէ վաղ իյլէտիքլէրինտէն, պիթթապի խայլիճէ սատէտիլանը գանտըրապիլմիշլէր տիր։ Ֆագաթ, պունտան ալթմըշ էնէ էվվէլինէ կէլինճէեէ տէկին, այրըճա իտարէ հէյեէթլէրի, վէ այրըճատա քիլիսէլէրի պուլունմատըղընտան, անճագ կիզլիճէ պիր սուրէթտէ, քէնտի նիյեէթլէրինի իճրա իտէպիլմիշլէր տիր, չէօյլէ քի, կէրչի տայիմա պիզիմ քիլիսէտէ վաֆթիզ օլուպ, վէ պասկալըընը վէ ճէնաղէ աեինլէրինիտէ պիզիմ բահիպլէրէ վէ քահանալարա իճրա իթտիրմէքլիք մեճպուրիյեթինտէ պուլունմուշլար իսէտէ, պիզիմ քիլիսէլէրէ իսթեեէրէք կէլմէեիպ, իլլա Լաթին, եանի Բօմաեա թապի պուլունան Ֆրէնք քի-

լիսէլէրինէ կիթմէքտէ, վէ կիզլի վարդապետլերէ վէ քահանալարա, էվլէրինտէ պատարագ իթտիրմէքտէ, խոստովանանք օլմադտա, վէ հաղորդութիւն ալմադտա պուլունմուշլար տըր։

Պու դատարճէդ պիր մալիւմաթտան սոնրա, կէլէլիմ չիմտի ասըլ մադսէտէ։

Մխիթարեան վարդապետ, 1674 ոէնէսինտէ վէ փէտրուարընՊոլինտէ, Սիվաս շէհրինտէ տօղմուշ տուր։ Միւմանիլէյհին բէյտերինին իսմի Պետրոս օլուպ, վէ վալիտէսինին իսմիտէ Շահրիստան իմիշ տիր։

Թէճճիւպ օլունուր քի, բէյտերինին նէճի օլմուշ օլմասընա տայիր հիչ պիր իշար կէօրիւլմէքտէ տէկիլ տիր։

Մխիթար վարդապետին ասըլ աւազան իսմի Մխիթար օլմահըպ, հէր նէ դատար Մանուկ իմիշ իսէտէ, իլք տէֆա բուհպանլըդ սիլբինէ կիրտիկինտէ, տէտէսինին իսմի վիրիլէրէք, Մխիթար թէսմիյէ դըլընմըշ տըր։

Մանուկ Պետրոսեան, հէնուզ պէշ եաշընտա իքէն (մէգքիւր քիթապը չէհատէթինէ թէվֆիգան սէօյլէօրուզ), պատուական պիր քահանայ եանընա, թաալիմ ու թէրպիյէէ վէ օգուտմադ եազմադ էօյրէնսին իչին չակիրտ վիրիլմիշ, վէ ազ վագըթտան, լաեդլը սուրէթտէ եազմադ օգուտմադ թահսիլ իտէպիլտիքտէն պաշգա, պաղը քիթապտան չէյլէր տախի էզպէր իտէպիլմիշ տիր։ Լաքին, չօճուղուն միւրէքքէպի պուլունմատըգընտան, պաղը սիւահ էճզալարտան միւրէքքէպ թէրթիպ իլէմիշ տիր։

Եանընա շակիրտ ալան պիր քահանանն, եազը եազմադ միւրէքքէպի պուլունմամասը, վէ Մանուկուն բէյտեր ու վալիտէսինինտէ, միւրէքքէպ կիպի էն ատի, եանի էն ուճուզ պիր չէեի պիլէ ալամամասը, վէ ալէյհուսուս, պէշ եաշընտա պիր չօճուղուն, քէնտու քէնտուսէ, պաղը սիւահ էճզալարտան միւրէքքէպ թէրթիպ իտիպտե եազը եազմասը, տօղրուսու, բէք գօլայճա իսքեսթի օլունուր մէվատտէն տէկիլ իսէտէ, պիլ անճագ, Դեր։ Ագոնց գիւվէր Սահիմանոս արհիեպիսկոպոսուն թէէլիֆքէրտէսի օլան մէգքիւր քիթապտա օգունտուզու իւղրէ պէհանը մալիւմաթ իյլէմէքտէիլ։

Մանուկ, թա վագթի սապավէթինտէն, զայէթլէ ազը, վէ սաքին վէ ուսլու թապիաթը օլուզունտան։ Էօյլէ սայիր չօճուգլար միսիլլու օյնամադ, վէ տէհիպ կիւլմէք կիպի խաֆիֆ խաֆիֆ հալէր իպրաղ իյլէմէմիշ տիր։

Վէ պինաէն ալէյհտէ, սայիր չօճուգլար կիպի, նէ թէրպիյէ վէ նէտէ թահսիլ ճիհէթլէրինտէ, նէ աթ՝ալարը, նէ հօճասը, վէ նէտէ սայիրլէր։, նէ նասիհաթ, վէ նէ տէ գօրգու վիրմէքլիկէ ասլա լիւզում կէօրմէմիշլէր տիր։ Վէ պիթթապի հէր քէտտէ քէնտինի, իպրաղը թէհայեիւբ պիրլէ սէվմէքտէ պուլունմաշտուր։

Մանուկ, թա վագթի սապավէթինտէն, տինտարլըգ պաղընտա պիսիլիւք պիր արզու, վէ պիսիլիւք պիր զայրէթ վէ էսէրի մէյլան կէօսթէրմիշ օլտուզունտան, չօգ տէֆա աթալարը, մէրդումու ալըպ քիլմէսէէ կէօթիւրմիշլէր, վէ քէնտիսիտէ, պիր կէրմէյէթի ադիմէ իւզրէ կիթտիքտէն պաշգա, քիլիսէ խիթամլարընտա իսէ, հիչ էվէ կիթմէք իսթէմէտիկինի անլաթարմըշ տըր։

Վէ մէրդում, քիլիսէտէ օգունանլարա զայէթլէ տիդգաթ իտիպ էօյրէնմէքտէ օլտուզունտան, կէրէք ուհպանլըգտա, վէ կէրէք ուլում ու ֆիւնունտա, պիսիլիք արզուսու պուլունտուզու, վէլհասըլ ագլ ու ֆիքրինին պաշլըճա տինտարլըգտա օլտուզու ֆէհմ օլունտուգտան պաշգա, չօգ տէֆա տախի, «պէն պիսիհատիկիմտէ, ուհպանլըգ սիլքինէ կիրմէքլիք արզու վէ նէյեթինտէհիմ» տէտիկի, վէ պու արզու վէ պունիյէթինէ դարչը, պիրի թարաֆընտան, կէրէք լաթիֆէ դըլըգլը, վէ տէ կէրէք ճիտտի օլարագ պիր չէյ սէօյլէնտիկինի իչիթտիկինտէ, կիւճէնիպ հիտտէթլէնտիկի տէ չօգ տէֆա կէօրիւլմիշ տիր։

Մանուկ, պու եօլտա պիր դաչ սէնէ իլէրու կիթտիքտէն սոնրա, ֆագաթ, հէնուզ օն եաշընտա պիլէ տէկիլ իքէն, հէր նասըլ իսէ ճգնաւորլուգ արզուսինէ միւպթէլա օլտուզունտան, վէ Յովհաննէս Մկրտիչին, թա վագթի սապավէթինտէն, չէօլ պիր մահէլլէ չէքիլէրէք էօմիւր կէչիրտիկինի, վէ հրեշտակլարընտա քէնտինէ իրտամէթ իթտիքլէրինի, վէ եէնէճէք իչէճէք կէթիրտիքլէրինի, վէ քէզալիք այնի հիքմէթին, սայիր ճգնաւորլար հագդլարընտա տախի վուգուս պուլուզունու իչիթմիշ պուլունտուզունտան, քէնտի ադրանընտան պիր դաչ չօճուգլար իլէ իթթիֆագ պիրլէ, պիր կիւն, աթալարընա խապէր վիրմէքտէսին պըրադըպ կիտերլէր, վէ շէհիրին խարիճինտէ պիր մաղարատա չէքիլիրլէր, վէ տիզիւղերինէ կէլիպ ադշամա դատար իպատէթ իստէրէք, հրեշտակ մատրիֆէթիյլէ կէլէճէկինի իւմիտ իթտիքլէրի եէմէկէ պէրլէրլէր։ Հալպու քի, դարնլարը աճըդըպ էզիյէթ չէքմէկէ պաշլատըգտան պաշգա, վագթինտէ կէճիքմէսինի կէօրտիւքլէրինտէն, պիթթապի մէյեուս օլարագ, աղլամահա պաշլարլար։ Պէրէքէթ վէրսին քի, հալիյէ բէտեր ու վալիտէլէրի, պունլարըն մէյտանէ չըգմատըգլարընը կէօրէրէք, արամադլըգ իւզրէ տէօրթ թարաֆա ատէմլեր չըդտըրմըշ օլտուգլարընտան, թէսատիւֆ իտիպ պուլուրլար, վէ խանէլէրինէ կէօթիւրիւրլէր։

Մէգքիւր քիթապտա, Մանուկուն պու հալի հագդընտա պիյիւք սէնալէր օգունմուշտուր, չիւնքի, թա էվվէլինտէն պէրու ճգնաւորլուգ վէ աստուածպաշտութիւն հագդընտա տէրքեար օլան շու արզուսունա վէ շու մէյլանը թապիխսէնէ պիր ալէամէթի սէմավիյէ նազարը յլա պագ ըլմըշ տըր։

Մանուկ օն եաշընտա օլունճա, քահանանն էօյրէտէճէք պաշգա պիլտիկի գալմատըգընը աթալարը կէօրտիւքլէրինտէն, տրթթգ եանընա չըրադըղա կէօնտէրմէքլիքտէն կէրչի սարքը նազար իտէրլէր իսէտէ, նէ պիր մէքթէպ, վէ նէտէ անտէն զիհատէ պիր շէյ էօյրէտպիլէճէք պիր հօճա պուլունմատըգընտան, իլմէ տայիր մալիւմաթլարը օրմանըգ, ֆագաթ, տինտարլըգտա քէսպի շէօհրէթ իթմիշ օլան, վէ քէնտի խանէլէրինինտէ գարչըսընա պուլունան իքի զըդդանտաշ մարապետլէրին եանընա կէօնտէրմէկէ պաշլարլար։

(Տեւող)

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Ներքին բարեկարգութեան գործին մէջ Ազգը վերջապէս քայլ մը առաւ։

Դեր։ Ս։ Դիմաքսեան պաշտօնական եղաւ քարոզչական պաշտօնէ ու արդիւնաւոր պատարագ ելլէ հարսանեաց և յաղարկաւորութեան ներկայ դտնուելէ, որովհետև Ն։ Գերապատուութիւն դժբաղդաբար չհնազանդեցաւ Ազգային Իշխանութեան։

Ցաւալի է որ սոյն պատժական տրամադրութիւն առաջին անգամ ի գործ դրուեցաւ յանձին Դեր։ Դիմաքսեանի ոչ նուազ ցաւալի է տակաւին որ Ն։ Գերապատուութիւն անհնազանդ դտնուեցաւ Ամեն։ Ս։ Պատրիարք Հօր հրամանաց և հայրական յորդորանացը։

Անոնք որ կը փորձուին սկզբունքի խնդիր յարուցանել կատարուած իրողութեան առջև, ուրիշ բան չեն ըներ, բայց եթէ կը ջանան ներքին բարեկարգութեան առջև թումբ կանգնել, պատուար շինել։

Մինչև հիմա բազում դեղեցիկ խորհուրդներ, գործեր ու արդիւնքներ զոհուեցան կարգ մ՚ընկերակցութեանց։

Քիչ մ՚ալ թող զոհուին այնպիսի սկզբունքներ, և տեսնուին գործ ու արդիւնք։

Կան շատ գեղեցիկ սկզբունքներ բայց չեն կրնար յարմար գալ ամեն ազգի ու ժողովրդեան։

Ի գործ դրուած պատժական այս տրամադրութիւն պարզապէս վարչական գործողութեան վերաբերեալ միջոց մ՚է։

Վարչութիւն մը եթէ արդիւնաւոր գործելու համար միջոցներ ի գործ դնելէ, ձեռքն ու ոտքը կը կաշկանդուի և գործելու անկարող կըլլայ։

Ուրեմն, ի՞նչ է ուզուածը։ գործո՞ղ վարչութիւն, թէ անդամալոյծ վարչութիւն։

Վարչութիւն մը երբ կը գործէ, պէտք է այժ տալ, զօրացընել։

Զենք հասկնար թէ՞նչ կը նշանակէ մէկ կողմէ ազաղակել թէ դատաւորը ցաւալի վիճակի մը մէջ մնացած են; միւս կողմէ ալ վարչութեան օգտակար գործողութեան առջև արգելք յարուցանել։

Այնպիսի հակասութիւն մ՚է այս, որ ըմբոստութիւնը, անիշխանութիւնը միայն քաջալերելու կը ծառայէ։

Զենք կարծեր թէ դտնուին այնպիսի անձինք, որ սիրունքի պատրուակին ներքև փորձուին խընդիր յարուցանելու և Ամեն։ Սրբազան Պատրիարք Հօր գործունեութիւնը ջլատելու անշուշտ ի վնաս Հայաստանեայց Սուրբ Կաթողիկէ և առաքելական եկեղեցւոյ։

Պէտք չունի հիմա Պոլիս վարդապետի ու եպիսկոպոսի, բայց դատաւորի առաւելապէս պէտք ունինք անոնց ներկայութեանը, ուր երթալ քարոզել, հաշտել, մխիթարել, ուսուցանել, հրահանգել, առաջնորդել և պաշտպանել վարդապետաց ու եպիսկոպոսաց և ոչ թէ աշխարհականաց պարտքն է։

Ճշմարիտ սկզբունքն այն է որ օգտակարը է։

Այս կարգէն է սա թէ՝ այն եկեղեցականը որ գաւառական պաշտօնի կը կոչուի և տակաւին չերթար, պէտք չէ որ Պոլսոյ մէջ պաշտօն ունենայ։

Այս սկզբան կիրառութիւնը արդար կը լինի, երբ մանաւանդ հաւատարապէս գործադրուի ամենուն վրայ յետ այսորիկ։

Յետ այսորիկ կըսենք, որովհետև գործադրութեան դեռ նոր կը դըրուի։

* * *

Մօտ օրերս հանդիսաւոր կերպով պիտի տօնուի Պ։ Հ։ Ադամեանի դերասանական գործունեութեան քսանամեակը։

Առաջին անդամ է որ Պոլսոյ մէջ տեղի պիտի ունենայ յոբելեանի կատարում։

Մեզ՝ թերևս շատերու ալ զարմանալի թուեցաւ, որ առ Ազգն ու եկեղեցին և կրթական ու գրական գործոց մէջ օգտակար ծառայութեամբ փայլեալ շատ յարգելի անձնաւորութիւնք կը մուայլին և նախատաստուութիւնը կընծայուի տոկ արուեստագէտի մը։

Բացատրեն իսկ տեսլարդ է թէ մենք միշտ արուեստագէտին նկատմամբ չունինք որ և դիտողութիւն և կրտաքենք ալանկեղծ յարգանք։

Մեր նպատակն է պարզապէս դիտել տալ թէ՝ յոբելեանի առաջին փորձը պէտք էր սկսիլ, օրինակի համար, արժանաւոր եկեղեցականէ մը, այնպիսի հեղինակէ մը կամ վարժապետէ մը՝ որ մեծ իրաւունք ունին քաջալերուելու, և տարա կարգը հարկաւ Պ։ Հ։ Ադամեանի և ուրիշներուն ալ կուգար։

Մեր այս անկեղծ դիտողութիւն շատ իրաւացի է, որմէ ոչ ոք պէտք է որ վիրաւորուի կամ ցաւ զգայ։

Մեր կարծիքն այն է թէ՝ սահմանողականը և օգտակարը պէտք չէ որ զոհուի կարեւորին։

Ինչպէս ամէն բանի, դեռ քաջալերելու գործին մէջ ալ պէտք է կարգ մը կենայ։

Ահա այս է մեր խնդիրը (1)։

Մ։ ԳԱՓԱՄԱՃԵԱՆ

23 դեկտ։ 88

Ի Մուսալա ճատուէսի

(1) Դարամանճեան էֆէնտինին պալէատէքի դիտողութիւնու ըէք հագդը տըր։ տօղրուսու, պաղըլարըն սույի մանկալարընա պիր սէպէպկէնէթ վիրմէք խմէտիկիսիզտէն, օլ պատճէ չիմտիկէ գատար սիւքիւթի իսթիւեար իթմիշ իտիք, հալպուքի, չիմտի արթըգ սըրասը կէլմիշ օլուզունտան պիր գաչ լագըրտը տա քէնտի թարաֆըմըզտան սէօյլէմէքլիկի վանիպէտէն վէ էհէմմիյէթտէն ատա իտէրիզ։ չէօյլէ քի, պիզիմ իշին թէսթիքօ ալնիլէն չէյ եէնի պիր չէյ օլուպ, նէ մատտի վէ նէտէ մանէվի հիչ պիր ֆայիտէի մուհիմ օլմատըգտան պաշգա, պիզգաթ սիւլուք իտէնլէրճէ տախի, պու անկ տէկին, հիչ պիր մէնֆաաթը կէօրիւլմէմիշ տիր, պինանէն ալէյհ, նէ մէգքիւր մէսլէքի վէ նէտէ սիւլուք իտէնլէրի թէշվիգէ դալագըշմագլըգ, պի մանկա, վէ պէլքիտ մուզիրը տիր։ պիզիմ իթիգատըմըզճա, մէգքիւր թարիգէ խրամէթ իտէնլէրի, էկէր սահիհէն սէվմէքտէ իսէք, անտէն գուրթուլուպտա, սայիր պիր հիւնէր ու սանաթլա թէպտիւշ իտէպիլմէլէրինէ չալըշմալարդ։ վէ, էկէր, պունտանտա մահգա մադսէտ, երկիրմի պէշ սէնէ տէվամ իտիլմէսի իսէ, էօթէտէ երկիրմիպէշէր օթուզար սէնէ քէնտի սանաթլարընա տէվամ պիրլէ, ճէմիյէթի պէշերիյեէկէ խրամէթ իթմիշ պինէրճէ գաեբգճըլար, պալըգճըլար, համալլար, տիւրկիրլէր, էթմէքճիլէր վէ էմնալէրի, վէ ալէյհուսուտա կիճէ կիւնտիւզ էկօզ նուրլարը սարի իտիպ իյնէ իրլիք իլէ չալըշըպտա էօքսիւզլէր պէպէէն նիչէ գատընլար վէ տուլգատընլար վար տըր քի, ֆազիլէթ նամընա օլարագ, սահիհէն չայեանը թէշվիգաթ տըրլար։

Վէ եախօտ, էկէր մահգա մադսէտ, թէսթէրօ օեունճուլարընը թէշվիգտէն վէ թալթիֆտէն իսպարէթ իսէ, պիզտ թէսթէրօ իճատընդն թա պիտաէէթինտէն պէրու չալըշըպ իսպարգը մէհարէթ իթմիշ Զարբասթճեան, Մընակեան, Ֆասուլճեան վէ Վարդովեան վէ պիր չօգ էմնալէրի էֆէնտիլէր, վէ ալէյհուսուտա օլսէֆիլ տիկին Արուսեակ վար տըր քի, էվվէլ էվվրտէ, անլէր հագդընտա զուհուրա կէլմէսի հագդանէյէթի իգթիզասընտան տըր։

Վէ չունուտա ունութմամալըեզ քի, պիզ թէսթէրօ ալնիլէն չէեի հէնուզ 30 սէնէսէն պէրու թագլիտ օլարագ կէօրմէքտէ օլտուզումուզտան, վէ նէ թարիխ վէ նէտէ քիթապէթիմիզտէ էօյլէ պիր շէյ պուլունմատըգընտան, շու եա պու օեունճուեու թագտիր իլէ Յորելեան իճրասընա գալագըշմադլըգտա վիգթէտիր սաեըլմամաեզ։

Նօգ, էկէրչի պունտան միւրատ, էվրօպալըլարը թագլիտէ գալագըշարադ, պիզմէ էէնի պիր շէյ էօրէնլէրի վէ եախօտ իճրա իտէնլէրի Յորելեան նամը թահթընտա օլարագ, էվրօպալըլարա պիր թարադգը վէ թէզատիւմ թագլիտի նիւմայիշի կէօսթէրմէք իսէ, իլք տէֆա էվրօպաեա կիտէնլէրի, իլք տէֆա հէքիմլիք, էճզաճըլըգ վէ սայիրէ էօյրէնէնլէրի, վէ իլք տէֆա պօնժուր վէ պօնուար վէ սայիր լիսանլար սէօյլէէնլէրի, Վէ քէզալիք իլք տէֆա շարգա գօեուպ, սէթրի բանքիալն վէ ֆիքմանն կիեինէպ, վէ էլտիվէն ֆասթօն ալըպ, վէ սիւս իչին կէօպլիք վաղ իտիպ վէ էնվայի սագալլար պըրագանլարը, վէ դայրի հիւմ հալէրէք պուպլունանլարը թալթիթ իյլէմէկ լիեիր։

Ուսմարդ քի, Յորելեան իճրասընա արզուքէշ պուլունանէֆէնտիլէր, պիզիմ պու մութալաանընտան օլանը կիւճէնմէմիքճէն պաշգա, մուզայիրի տէ օլարագ մէմնունիյէթ իւզրէ տահա պիհատ թէշվիգ օլունճագլար, վէ տահատա գիհատ յարլագ պիր սուրէթտէ իճրա իտէնճէքլէր տիր։

Պու եօլտա թուրթուլան թարիգլէրին չարրգլըգլարընտան գիհատէ շունա թէտճիւպ վէ թէէսսիւֆ իտէրիզ քի, մէգքիւր Յորելեան դիւնէթինի իճրա իտէնճէ օլան գօմիթէ իչինտէ, քէնտի շախսլարընա վէ քէմալէթլէրինէ հագըշարըրմազ զաթլար կէօրիւլտիքճէն պաշգա, միլլէթճէ ֆայիտէլու ըէք չօգ խուսուսլարտա իսպարգը համիյէթի իսէպիլիր իքէն, հէնուզ հիչ պիրհամիյէթի էսէրի պիլէ իսպարգ իթմիշ օլմական զաթլար տախի պուլունմագտա տրը քի, պունտա, եա պիր խուսուսի ֆիքր ու հիսիյէթի պուլունմագտա օլմալը տըր վէ տէ եախօտ տօլաեըտան պիր ճիպ վիթիք տօլապը չէվիրիլմէքտէ տիր։

Ալլա՛հ վիրէյտիսէ, պունտանսօնրատտա, պունտան իսպարէթ ալընարագ Յորելեան դիւնէթի իճրա իթմէքլէնէօպէթի, բիւպլիք վէ մասքէլի պալ իճրասընա հիմմէթ իսէն ազդասէրլէրէ կէլմէկէ իսէ։

ԱՍՏԵՂԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՄԵՐ ՄՈԼՈՐԱԿԸ ՏԻԵԶԵՐԱՑ ՄԷՋ

Լուսին չեղած և պայծառ գիշեր մը, դիտեցէք երկնակամարը։ Կապուտակ մթին յատակին վրայ շարուած են գոհարներու նման շողշողուն աստղեր։ Դաշտի մը մէջ եղած միջոցին, կրնաք իրը երեք հազար աստղեր համրել։ Աւելի մեծ մաս մ՚ալ հորիզոնէն վեր կը ծածկուի ձեր աչքերէն։ Անոնցմէ իւրաքանչիւրն են արեգակներ, որպէս մեր արեգակն որ կը լուսաւորէ զմեզ։ Իւրաքանչիւր արեգակ մոլորակային դրութեան մը կեդրոնն է, որպէս մերը։ Մեծ Սերմանիչը անհուն անջրպետը լցուցած է աշխարհներով։

Բայց մեր աչաց դիւրամատչելի եղող այդ անջրպետէն անդին, ի՞նչ կայ։ Դիտեցէ՛ք, բայց ոչ միայն ձեր աչքով, այլ այն արուեստական աչքով, որ հեռադիտակ կը կոչուի։

Այժմ չի պիտի կրնաք բացատրել զոր ինչ պիտի տեսնէք։ Պիտի կրնա՞ք թուել այն արեգակներն, որք երկնագաւառին վրայ համախմբուած են, որպէս աւազի հատիկներ ի վերայ ծովեզերք։ Թուել փորձողներ եղած են։ Անոնք, որոց ըսյը նշմարուած է, 20 000,000 է աւելի են։

Դիտեցէք այս սպիտակորակ փոքրիկ դիծը։ ամպամած մ՚է սա, որ աչ թէ կաղմուելու վրայ է, այլ կաղմուած է արդէն։ Աստղ մը չէ սա, այլ աշխարհներու մրջնոց մ՚է, ուր կան աւելի քան 20,000 արեգակունք։

Սեւեռեցէք ձեր աչքերը այս լուսաւոր գօտւոյն վրայ, որ երկնակամարին մէջտեղէն կանցնի և կանուանուի ծիր կաթին կամ յարդեղ։ Սա անհուն ամպամած մ՚է, որոյ իւրաքանչիւր մասնիկներն իսկ կը պարունակեն միլիոնաւոր արեգակներ։

Կուզէ՞ք գաղափար մ՚ունենալ այս աստեղոյ տարածութեան վերայ, որոյ թիւն զձեզ կը զարմացընէ և կը զարհուրեցընէ։

Արեգակը 345,000 փարսախ տրամագիծ ունի, որ ըսել է 1,000,000 փարսախ շրջապատ։ Արեգակն նման խոշոր գունդ մը շինելու համար պէտք պիտի ըլլար 1,200 000 գունդեր նման մեր գունդին։ Այս պարագայից տակ Արեգակը փոքրիկ ոստաղ մ՚է։ Երկնից մի ամենափայլուն և ի մէջ ոչ նուազ հեռի գտնուող Շնիկ աստեղ տրամագիծը Արեգակն տրամագիծէն տասն անգամ աւելի մեծ է։

Այժմ փորձենք հասկնալ զմեզ աստղերէն բաժնող հեռաւորութիւնն։ Ենթադրենք թէ 77,000 փարսախս հեռուն վառուի յանկարծ փարսա մը Շնիկ աստեղ չտի լուսաւոր։ Լոյսը իւր երեւումէն ճիշտ մէկ երկվայրկեան եաբը պիտի կրնանք տեսնել։ Հետեւաբար, լոյսը անջրպետէն մէկ երկվայրկեանի մէջ 77 000 փարսախ արագութեամբ կը հասնի։ Լաւ ուրեմն, մինչև մեզ հասնելու համար, Արեգակն լոյսը 8 վայրկեան և 18 երկվայրկեանի պէտք ունի։ Եթէ արեգակնային պայթման մը ձայնը կարենար 38,000,000 փարսախ հեռաւորութենէ անցնիլ, զայն պիտի կարենայինք լսել 14 տարի և 9 ամիս վերջը։ Մէկ ժամու մէջ 1,[illegible] փարսախ արագութիւն ունեցող կառախում մը, երկրէս մեկնելու 289 տարիէ ետքը Արեգակին պիտի հասնէր։

Սակայն Արեգակը, որ կեդրոնն է մի ամենափոքր դրութեան, որ

---

(1) Դարամանճեան էֆէնտինին պալէատէքի դիտողութիւնու ըէք հագդը տըր։ տօղրուսու, պաղըլարըն սույի մանկալարընա պիր սէպէպկէնէթ վիրմէք խմէտիկիսիզտէն, օլ պատճէ չիմտիկէ գատար սիւքիւթի իսթիւեար իթմիշ իտիք, հալպուքի, չիմտի արթըգ սըրասը կէլմիշ օլուզունտան պիր գաչ լագըրտը տա քէնտի թարաֆըմըզտան սէօյլէմէքլիկի վանիպէտէն վէ էհէմմիյէթտէն ատա իտէրիզ։ չէօյլէ քի, պիզիմ իշին թէսթիքօ ալնիլէն չէյ եէնի պիր չէյ օլուպ, նէ մատտի վէ նէտէ մանէվի հիչ պիր ֆայիտէի մուհիմ օլմատըգտան պաշգա, պիզգաթ սիւլուք իտէնլէրճէ տախի, պու անկ տէկին, հիչ պիր մէնֆաաթը կէօրիւլմէմիշ տիր, պինանէն ալէյհ, նէ մէգքիւր մէսլէքի վէ նէտէ սիւլուք իտէնլէրի թէշվիգէ դալագըշմադլըգ, պի մանկա, վէ պէլքիտ մուզիրը տիր։ պիզիմ իթիգատըմըզճա, մէգքիւր թարիգէ խրամէթ իտէնլէրի, էկէր սահիհէն սէվմէքտէ իսէք, անտէն գուրթուլուպտա, սայիր պիր հիւնէր ու սանաթլա թէպտիւշ իտէպիլմէլէրինէ չալըշմալարդ։ վէ, էկէր, պունտանտա մահգա մադսէտ, երկիրմի պէշ սէնէ տէվամ իտիլմէսի իսէ, էօթէտէ երկիրմիպէշէր օթուզար սէնէ քէնտի սանաթլարընա տէվամ պիրլէ, ճէմիյէթի պէշերիյեէկէ խրամէթ իթմիշ պինէրճէ գաեբգճըլար, պալըգճըլար, համալլար, տիւրկիրլէր, էթմէքճիլէր վէ էմնալէրի, վէ ալէյհուսուտա կիճէ կիւնտիւզ էկօզ նուրլարը սարի իտիպ իյնէ իրլիք իլէ չալըշըպտա էօքսիւզլէր պէպէէն նիչէ գատընլար վէ տուլգատընլար վար տըր քի, ֆազիլէթ նամընա օլարագ, սահիհէն չայեանը թէշվիգաթ տըրլար։

Վէ եախօտ, էկէր մահգա մադսէտ, թէսթէրօ օեունճուլարընը թէշվիգտէն վէ թալթիֆտէն իսպարէթ իսէ, պիզտ թէսթէրօ իճատընդն թա պիտաէէթինտէն պէրու չալըշըպ իսպարգը մէհարէթ իթմիշ Զարբասթճեան, Մընակեան, Ֆասուլճեան վէ Վարդովեան վէ պիր չօգ էմնալէրի էֆէնտիլէր, վէ ալէյհուսուտա օլսէֆիլ տիկին Արուսեակ վար տըր քի, էվվէլ էվվրտէ, անլէր հագդընտա զուհուրա կէլմէսի հագդանէյէթի իգթիզասընտան տըր։

Վէ չունուտա ունութմամալըեզ քի, պիզ թէսթէրօ ալնիլէն չէեի հէնուզ 30 սէնէսէն պէրու թագլիտ օլարագ կէօրմէքտէ օլտուզումուզտան, վէ նէ թարիխ վէ նէտէ քիթապէթիմիզտէ էօյլէ պիր շէյ պուլունմատըգընտան, շու եա պու օեունճուեու թագտիր իլէ Յորելեան իճրասընա գալագըշմադլըգտա վիգթէտիր սաեըլմամաեզ։

Նօգ, էկէրչի պունտան միւրատ, էվրօպալըլարը թագլիտէ գալագըշարադ, պիզմէ էէնի պիր շէյ էօրէնլէրի վէ եախօտ իճրա իտէնլէրի Յորելեան նամը թահթընտա օլարագ, էվրօպալըլարա պիր թարադգը վէ թէզատիւմ թագլիտի նիւմայիշի կէօսթէրմէք իսէ, իլք տէֆա էվրօպաեա կիտէնլէրի, իլք տէֆա հէքիմլիք, էճզաճըլըգ վէ սայիրէ էօյրէնէնլէրի, վէ իլք տէֆա պօնժուր վէ պօնուար վէ սայիր լիսանլար սէօյլէէնլէրի, Վէ քէզալիք իլք տէֆա շարգա գօեուպ, սէթրի բանքիալն վէ ֆիքմանն կիեինէպ, վէ էլտիվէն ֆասթօն ալըպ, վէ սիւս իչին կէօպլիք վաղ իտիպ վէ էնվայի սագալլար պըրագանլարը, վէ դայրի հիւմ հալէրէք պուպլունանլարը թալթիթ իյլէմէկ լիեիր։

Ուսմարդ քի, Յորելեան իճրասընա արզուքէշ պուլունանէֆէնտիլէր, պիզիմ պու մութալաանընտան օլանը կիւճէնմէմիքճէն պաշգա, մուզայիրի տէ օլարագ մէմնունիյէթ իւզրէ տահա պիհատ թէշվիգ օլունճագլար, վէ տահատա գիհատ յարլագ պիր սուրէթտէ իճրա իտէնճէքլէր տիր։

Պու եօլտա թուրթուլան թարիգլէրին չարրգլըգլարընտան գիհատէ շունա թէտճիւպ վէ թէէսսիւֆ իտէրիզ քի, մէգքիւր Յորելեան դիւնէթինի իճրա իտէնճէ օլան գօմիթէ իչինտէ, քէնտի շախսլարընա վէ քէմալէթլէրինէ հագըշարըրմազ զաթլար կէօրիւլտիքճէն պաշգա, միլլէթճէ ֆայիտէլու ըէք չօգ խուսուսլարտա իսպարգը համիյէթի իսէպիլիր իքէն, հէնուզ հիչ պիրհամիյէթի էսէրի պիլէ իսպարգ իթմիշ օլմական զաթլար տախի պուլունմագտա տրը քի, պունտա, եա պիր խուսուսի ֆիքր ու հիսիյէթի պուլունմագտա օլմալը տըր վէ տէ եախօտ տօլաեըտան պիր ճիպ վիթիք տօլապը չէվիրիլմէքտէ տիր։

Ալլա՛հ վիրէյտիսէ, պունտանսօնրատտա, պունտան իսպարէթ ալընարագ Յորելեան դիւնէթի իճրա իթմէքլէնէօպէթի, բիւպլիք վէ մասքէլի պալ իճրասընա հիմմէթ իսէն ազդասէրլէրէ կէլմէկէ իսէ։

կը վերաբերի նաև երկիրս, խիստ մօտ է մեզ. միւս ամսաղերուն հեռաւորութեան բաղդատմամբ գըբեթէ մատով կը դպչինք նմա. Շընորհ ասոնց ալ լրագրը 22 տարիէն մեզ կը հասնի. Յարդագողին լրագրը 2,000 տարիէն. ամպամածներու լրագրը աւելի քան 2,000,000 տարի կարշաւէ անցնելու համար այն հեռաւորութիւնն որ մեզ անկէ կը բաժնէ. Հո՞ն է երկնի՞ծայրը. կրնա՞նք աճապարել և ջանալ հասկընալ զոր ինչ կը ներկայացընեն այս ցնորական թռուցանները. —Ոչ. Սլացէ՛ք լուսոյ ճառագայթի մը թեւոց վրայ բարձած, ճառագայթի մը որ կը ճեղքէ անհունութիւնն ուղիղ դծով և մի ցնորեցուցիչ արագութեամբ, և վախճանին մօտենալու համար, միլիոնաւոր տարիներ ու դարերէ ետք, տակաւին հաղիւ մէկ օր ճանապարհորդած պիտի լինիք. . . .

(Շարունակելի)

Թարգմ.

ԲԱՐԴՈՂ Տ. Ս. ՇԱՀԲԻԿԵԱՆ

. . . Խմբագիր,

Ձեր ազգօգուտ լրագրոյ 6134 թիւ թերթին մէջ ընթերցաք «Հայ մը» ստորագրութեամբ մի յօդուած՝ յորում ստութիւնք և ձրի զրպարտութիւնք կ'երևուէին մերկապարանոց. ձշմարտութիւնն ի վեր հանելու և զրաբան յօդուածագիրն յուղղութիւն հրաւիրելու նպատակաւ կը դամք ներկայիս տալ մի համառօտ պատասխան, քաջալոյս լինելով թէ՝ պիտի հաճիք մեր սոյն երկիտողն զետեղել Ձեր օգտաշատ օրաթերթի մէկ անկիւնն, ընդունելով կանխաւ մեր սրտագին շնորհակալեաց անկեղծ հաւատն.

Ռոտոսթոցին ունի յարաժամ կապարեալ դիտակցութիւն իւր պարտուց և իրաւանց, ամեն ժամանակ գիտցած է և գիտէ վարձատրել արժանաւորն և խայտառակել անարժանն, առնել բարին և վտարել չարն ի բաց.

Այժմեան թաղ. խորհուրդն ևս՝ որ բաղկացած է լրջախոհ, արդարակորով և անկախ դրից տէր անձերէ, նպատակ ունենալով մեր մատաղ սերնդեան տալ տեղական պիտոյից և պահանջման համաձայն մի կրթութիւն ազգային և միլրջ դաստիարակութիւն, կոչած է ի գործ ազգային ոգւով սնած ուսուցչական ձեռնհաս ընտրելագոյն մի խումբ.

Ուսուցչական մարմինն ալ կըբաղկանայ պատուաւոր անդամներէ՝ ոյց իւրաքանչիւրն, որպէս ըսինք դուն ինչ յառաջ, հմուտ է իւր ստանձնած ճիւղին. Եւ Վարժարանն այսօր՝ ի շնորհս սոյն գործունեայ և անձնուէր խմբի, ունի բարեկարգ վիճակ և լաւ ու օրխակելի մի ուղղութիւն. բաց են նորա դրուակ՝ ընդ որ ամեն ոք կարող է անարգել մտանել ի ներքս. ձշմարտութեան վերայ, հիմնեալ ամեն տեսակ դիտողութիւնք կընդունուին սիրայօժար. Դիմակաւորի հետ գործ չունիմք. եթէ ծածկանուն յօդուածագիրը ճշմարտութեան և իրաւանց չարատով հանդիսանալ կը փափաքի. թող առնու իւր սև դիմակն ի վայր, ճակատաբաց և քաջալանջ նետուի ասպարէզ, (Արդարութիւն դիմակ չախորժէր), և մեք կազմ և պատրաստ եմք ընդունելի նորա դիտողութիւնն, եթէ տեսնամք ի նոսա ճշմարտութիւնն նմոյշն իսկ.

Հակառակ պարագային մէջ արհամարհոտ լռութիւն մ'ունիմք լսկ ի պատասխան յառաջադիմութեան սիերիմ թշնամի, փոքրոգի անձանց կցկտուր, անիմաստ գրութեանց, քանզի սուղ է մեր ժամանակն և անգին.

Ի դիմաց Վարժապետական Ժողովոյ Ս. Յովհ. վարժրնի.

Ատենադպիր Ատենապետ

1888 դեկտեմբեր 21

Ռոտոսթոյ.

Ա. Յուցակ Հանգանակութեան ի Նը պատ Գլխադիր Ս. Յակոբ Եկեղեցւոյ Նոր Թաղի

Գեր. Վահան Ծ. Վ. Յակոբեան 100. Գեր. Մաղաքիա Ծ. Վ. Տէրունեան՝ 54.

Տեարք և Տիկնայք.

Տիգրան Թօգաթլեան՝ 270, Սարգիս Մանուկեան որդիք՝ 216, Մըկըրտիչ Ալչըճեան 216, Յարութիւն Քէրէստէճեան և որդիք՝ 216, Կարապետ Ե. Քէրէստէճեանց՝ 216, Նշան Լօքմակէօզեան՝ 216, Պետրոս Կիւլէսէրեան՝ 162, Բարթիկ Լօքմակէօզեան՝ 162, Կարապետ Փափազեան՝ 110, Տիկին Նոյեմզար Քէրէստէճեան՝ 108, Ստեփան Միքայէլեան՝ 108, Գ. Սարբեան՝ 100, Գէորգ Ճիվանեան՝ 100, Պետրոս Գրիգորեան՝ 70, Մերուն Սարգիսեան՝ 40, Մարտիրոս Յակոբեան՝ 40, Մագսուտ Յակոբեան՝ 40, Մարիամ Մինասեան՝ 30, Աննա Գարրիէլեան՝ 20, Տիգրան Սիրունեան 20, Անդրանիկ Քիւրտեան՝ 20, Գառնիկ Յակոբեան՝ 20, Գ. Օսմանլեան՝ 20, Հուսոբ Խաչիկեան՝ 20, Վառիկ Խաչիկեան՝ 20, Մնակ Գրիգորեան՝ 20, Յակոբ Գրիգորեան՝ 20, Յովհաննէս Խալֆա՝ 20, Երմոնէ Պալեան՝ 20, Գառնիկ Պէրպէրեան՝ 20, Միհրան Փափազեան՝ 20 Մեսրոպ Պէյլիքճեան՝ 20, Միհրան Յակոբեան՝ 20, Յարութիւն Կիւմիւշեան՝ 20, Օրի. Բերուզ Դալուստեան՝ 13, Հաթեմիկ Պաղտասարեան՝ 10, Արտեմ Դարամանճեան՝ 10, Մարիամ Գէորգեան՝ 10, Յր. Գէորգեան՝ 10, Բ. Լեւենդ՝ 10, Օր. Մանիկ Սինեքերիմեան՝ 10, Մարիամ Մինասեան՝ 10, Արմիկ Գարրիէեան՝ 10, Ոմն՝ 10, Նաչիտ Զիլճեան՝ 10, Շ. Նեվրուզ՝ 10, Տիկին Ոմն՝ 10, Տիկին Ոմն՝ 10, Յարութիւն Վարդանեան 7.

Հինգ դահեկանէ վար զանազաններէ՝ 38. Համագումար՝ 3082 ղրշ.

Գանձապետ

ՊԵՏՐՈՍ ԿԻՒԼԷՍԷՐԵԱՆ

21 Դեկտ. 1888

Սամաթիա

Ա Զ Դ

Ս. Կարապետ Եկեղեցւոյ Լուսաւորչին մեղէտ՝ Գատը-գիւղ ճաֆէր աղա թաղը Մօտա ճատոէ (Ս. Թադեւոս Եկեղեցւոյն թաղ. Խորհրդարանին մէջ երկրորդ աճուրդի վերջնական առաւելագրութիւնն տեղի պիտի ունենայ և ըստ տիմնոյն գեռինն պիտի վաճառուի իւր վերջնական գնովն.

20 Դեկտ. 1888 ԿՆԻ.

ՍԱՐԱՖԻՅԵԼ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Դեկտեմբեր 24

Էսկ. Ռում. տիւն ոգ. գբ. Գ. Բ	16–28
» » » էն եիւքսէք	16–29
» » » էն աշաղը	16–25
Պու սապահ աշբլոը	16–25
Խթիդ. տախիլի տիւն գաբ Գ. Բ.	39–20
» » էն եիւքսէք	39–20
» » էն աշաղը	39–12
» » աշբլոը	39–23
Մըսըր միւթահհիւտ գաբ.	–
Պու սապահ աշբլոը	–
Սէրի Ա. Գ. Բ.	27–05
» Բ.	15–25
» Գ.	16–25
Բումէլի չըմէնտըֆէրի	47–75
Ագճէ Ֆայիզի	8–
Բաբոր, զուրուշ	–
Հէվալէսիզ »	15–

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Դրէսի ժէնէրալ Գ. Բ.	8-21
Իսթանպոլ պանգասը	7- 6
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-17
Թրամվայ	4-80

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻՆԱՆՍԸ

Օսմ. լիրասը 100 զուրուշտան	Ղ. Փ.
Պէճաղ Մէճիտիյէ Ֆարգը	108- 2
Մէթալիք »	102-
Պէլիք »	103-30
Ալթըրգ »	103-20
Ինկիլիզ լիրասը	110-25
Ֆրանսըզ լիրասը	87-27
Բօլ	91-20
Գրիմից ալթունու	51-10
Դարպօն գայմէսի	3-67

ԹԱՍՖԻՅԵԼ

	Ղ. Փ.
Իրի	10-
Ուֆաղ	11-50

ՏՕՐԹՍՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Մասնաւոր դարման

Գաղղիական ախտից, եւ ծնընդական գործարանաց.

Կալաթա, կամուրջին գլուխը, Թիւ 5.

Սապրգ Մամուլուն սահիպ խթիեաղը Ա. յվազեան էֆէնտի, Գալաթատա Բէնէշէնպիէ-ազարբնտա, իրսի խանընտա պիր մաղազա քիւշատիլէ, նէֆիս զէյթուն եաղը, վէ էզիզ շարապ, վէ մատիֆա վէ էն ալէա ճինսէնտէ սապուն, վէ քէզալիք էնվայի նէֆիս գօնեագլար, վէ հաթթա ժօրժ Սալամօն գօնեաղը տախի կէթիրիմէքտէ պուլունտուղունտան, մէնտուն օլմալարընը արզու իտէն զաթլարըն թէշրիֆլէրի իսթար վէ տավէթ օլունուր.

Պոզչա ատասընտան պիր սէնէլիքտէն երիկրմի սէնէլիկէ գատար էսկի շարապլար իլէ, Դըզլրըսըն տախի Գումանտարիա թէսմիեէ օլունան շարապլարը պուլունտուղունտան, լիւզումու պուլունան զաթլարըն մալիմանթը օլմագ իւզրէ, իլան օլունուր.

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՕՐԱՑՈՅՑ 1889

ԹՈՒԱԿԱՆԻ

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ս. Փ. ԱԶԳ. ՀԻՒՆ.

ՏՊԱ.Գ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

(Արամեան)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ տարուան ընդարձակ օրացոյցը բացի պարզ օրացոյցէ՝ ճոխացած է խիստ կարեւոր և օգտաշատ տեղեկութեամբք.

Օսմանեան կայսրութիւն — Սուլթանք— Աւագանի Կայսերական Պալատան. — Նախարարք Բ. Դրան.-Մեծ պաշտօնատարք Մայրաքաղաքի. —Հրամանատարք բանակաց. — Կուսակալք նահանգաց. — Դեսպանք և հիւպատոսք. - Հայրապետութիւն Հայոց. Կեդրոնական վարչութիւն Հայոց Թուրքիոյ.- Ազգ. Հեղրոնական վարչութիւն, պաշտօնեայք Ազգ. Պատրիարքարանի.— Առաջնորդութիւնք Թուրքիոյ և հովուութիւնք.- Համագումար Թաղօրէից Կ. Պոլսոյ.— Բարեգործական եւ Կրթ. Ազգ. հաստատութիւնք, նոյն մասնաւոր հաստատութիւնք. Հրոովական Հայ հասարակութիւն.- Բողքական Հայ հասարակութիւն.- Հայ բժիշկք.- Հայ փաստաբանք.- Ընկերութիւնք շրջեշարժ նաւարկութեան.- Ժամանակացոյց երթեւեկութեանց կառախմբոց ընդ մէջ Կ. Պոլսոյ եւ Վիէննայի.— Սակագին տոմսակաց երթեւեկութեանց Կ. Պոլսոյ և արուարձանաց. Գլխաւոր ազգաց դըրամներուն բաղդատութիւնը.— Կանոնագիր հեռագրութեանց Եւրոպական եւ Ասիական քաղաքաց Թուրքիոյ. — Նիւ Թարիֆա) հեռագրի Միջազգային Թելերու. -- Եւրոպական միջազգային Թղթատարութիւնք.—Ժամանակացոյց սուրհանդակաց Օսմ. Միջ. Թղթատարութեանց.— Յուցակ անուանց Մկրտելի Երախայրից, արական եւ իգական սեռի.— Ժամանակացոյց ցամաքային Թղթատարութեան ասիական Թուրքիոյ.— Ազգ. և Ծանուցմունք.

Ասոնցմէ զատ ընտիր առացուածոց հաւաքածոյ մ'ալ զետեղուած է գործոյն մէջ ինչպէս եւ առանին խիստ մոխ ու ամենակարեւոր գիտելիք, առողջապահական ծանօթութիւնք եւ գիտական տեղեկութիւնք.

Գինն է 3 Ղրուշ

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով. կեդրոնատեղին է Պաղտատլեան գրատուն Յակոբեան Խան Կ. Պոլիս.

ՄԷՏՐԷՍԷ

Եախօտ

ՄԻՖԹԱՀԸ ԻՄԼԱ.

ՃԻՒԶԻ ԷՎՎԷԼ.

ՀԷՃԷ, ԴՐԱԱԹ ՎԷ ԻՄԼԱ ՈՒՍՈՒԼՈՒ

Էսէր

Ա. ՍԷՐԱՑԻ

Իգնատիոս Սէրայտարեան էֆէնտինին իշխու էսէրի, թիւրքճէ գըրաաթը իշլին սուհուլէթպախշ օլսուլ, վէ մէքթէպլէրտէ իսթիմալի զրմիընտա միացեալ ընկերութիւն թարաֆընտան տախի պիթթահսին գապուլ օլունմուշ օլտուղունտան, ումմամ մէքթէպլէրտէ տախի իսթիմալիլէ հէմ՝ չակիրտանընը իսթիֆատէսինէ, վէ հէմտէ միւէլլիֆինին թէշվիգինէ հիմմէթ օլունմասընը խասսէթէն թավսիյէ վէ իսթիթար իտէրիզ.

ՄՕՆԹԼ ԲՐԻՍԹՕՅԻ ՈՐԴԻՆ

Պէշինճի ճիլտ նէշր օլունուսպ, պիր ճիլտ պագի գալմըշ տըր.

Յարութիւն Քրիստափորեան թարաֆընտան թապ վէ նէշր օլունան պու ռոման քիթապընին, նէ տէրէճէ շաեանը միւթալիա օլտուղու հագգընտա պահտա կիրիշմէկէ, վէ պինանչ ալէյհ գարիինի քիրամ հապարաթընա թավսիյէյէ լիւզում կէօրմէրիզ. անճագ շու գատարընը պէյան իտէրիզ քի, մէգքիւր ռոման հէման հէր լիսանա թէրճէմէ իտիլմիշ վէ եիւզլինլէրճէ սարֆ օլունմուշ օլսուլ, էլան թապ վէ նէշրինէ տէվամ օլունմագտէ, վէ պու սուրէթլէ Ֆրանսանին էֆքեար, ատաթ, ախլագ վէ մէտէնիյէթինէ սաեիր միլլէթլէր տախի միւշթէրէք վէ հիսսէտէնտա իտիլմէքտէ տիր.

Հէր քիթապճը տիւքքեանլարընտա վէ պա խուսուս սուճու օղոս վէ Յակոբ աղալարըն տիւքքեանլարընտա, վէ չարշը գարուսընտա Սէրէթճի խան գարշըսընտա Թիւթիւնճիւ Գէորգ աղանըն տիւքքեանընտա պէհէր ճիլտի 10ար ղուրուշ Ֆիեաթլա սաթըլմագտէ տիր.

ՆՈՒԷՐ ԿԱՂԱՆԴԻ

ՀՆՁԱԿ

Հաւաքածոյ զուարճաբանութեանց

Ա. Բ. Գ. Դ. Ե. Հատորք

Ի միասին կազմեալ

Գին 30 դահեկան

Սոյն հինգ հատոր հաւաքածոյն որ ասկէ առաջ 60 դահեկանի կը վաճառուէր, այս անգամ 20 ձեռք ճնացած ըլլալուն՝ կաղանդի առթիւ որոշուեցաւ կէս գնով այն է 30 դահեկանի վաճառել.

Կը գտնուի Պահճէ-գաբու Ջրաֆաճառ Պօղոս աղայի քով.

ՁԱՎԱԼԼԸ ՁԷՎԱԾ

Եախօտ

ՄԻՆԱՍԻՊԷԹ ԻԼԷ ԱԼԱԳԱՍ

Պու կիւնլէրտէ պալատէ մուհարբրէր իսմ իլէ, բոման օրմանրպ ճիտտէն վուգու պուլմուշ զանէթլէ ճալիպի ահգգամթ վէ իպրէթ ալընրպ իսթիֆատէ օլունանճադ պիր հիքեաեէ նէշր օլունմուշ օլուպ, պէօյլէ պիր մէշհուր հիքեաեէտէն լէզզէթեապ վէ ֆայիտէմէնտ օլմալարընը ումմամ միլլէթիմիզէ թավսիյէ իտէրիզ.

Սաթըլտըզը մահալլէր Իսթանպոլտա Զաղմագճըլար եօղուշունտա 47 նումէրօրու տէֆթէրճի Մանուկ աղանըն տիւքքեանը, վէ Քէօրբիւ պաշընտա սուճու Պօղոս աղանըն տիւքքեանը տըր, վէ հէր զաղէթա միւվզզիլէրինտէ տախի պուլունուր.

Միլլէթիմիզտէն պիր էհլի սանաթքիմսէ, խայլու վագըթ խասթէլիք չէքմէքտէն սօնրա կէօզլէրի պօզուլ ուղու իչին սանաթընա տէվամ իտէմէտիկի վէ իքի սէնէտէն պէրու տէօրթ նէֆէր չօճուղու իլէ սօն տէրէճէ զարուրէթէ տիւչար օլմուշ իտիւկի ճիհէթլէ, պիր էհլի սէվապ զաթ պու հիքեայէյի թապ իթտիրիպ պիւթիւն հասըլաթընը մէրգումմ պիչարէեէ թախսիս իտէճէք տիր քի օլ պիչարէ տախի մէպլաղը մէգքիւշ բիւ էլինտէ սէրսաեէ իտիպ պիր իսթուրթարագ չօլուգ չօճուղունուն էք՝ մէք բարասընը թէտարիգ իտէպիլսին.

Պու խուսուս մալիմ օլտուգտա իչպու հիքեայէնին նէ տէրէճէ չաեանը թէշվիգ օլաճաղը զահիր վէ նիմանան օլուր.

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՏԱՐԻՈՍ ՀԱՅՈՑ

ՀԱՆԱԳԵՆԱԼ ԵՒ Ի ԼՈՅՍ ԱՌԵԱԼ

Ձեռամբ

Տ. ԴԱՆԻԷԼ Ծ. Վ. Ի ՓԻՐՂԱԼԷՄԵԱՆ

ՏՈՍՊԵՑԻՈՅ ՎԱՐԱԳԱ ՎԱՆՈՒՑ

ՎԱՆԱԿԱՆԻ

—

ՏՊԱԳՐ. ՆՇԱՆ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ 1888

—o—

Լ. Յիշատակ Աշնիւ Ազգայնոյս Մանչէսթրի 232 երեսէ բաղկացեալ մաքուր տպագրութեամբ, գործ մը՝ որ կը պարունակէ Տարէբարիւնտ նշանաւոր իրաց եւ անձանց, արյանարիւնտ եւ յիշատակէրէ, յիսանարիւնտ հանդերձ կարեւոր ծանօթութեամբք եւն. բազմաքիրան երկանց արդիւնք Արժանապատիւ Աշխատաւորին որ գրասէր եւ բանասէր ազգայնոց Թանկագին նիւթեր կընծայէ եւ որոյ հրատարակութեան համարի վաղուց կը փափաքէին բաղումք. Հետզհետաւոր միայն հրատարակեաց եւ Առաջի հետէ պիտի հրատարակուին իբր տասն հատորէ աւելի, եթէ քաջալերութիւնն դանէ գործը. Մի այսպիսի հետաքրքրական եւ հայրենի յիշատակաց պատուաւոր կանութեամբ սիրելի մատեան մը ամենասու ընթերցողաց եւ մասնաւորապէս գրագիտաց արժանի է.

Կեդրոնատեղին է Պէրպէրեան Նշան էֆ.ի Տպագրատունը. կը վաճառուի նաեւ ի Պահճէ-Գաբու Սուճի Պօղոս աղայի եւ ամեն Հայ գրավաճառաց քով.

Գին 10 ղուրուշ.

QUINA-LAROCHE

ՏԿԼՈՒԹՕՐ Գ. ՍԷՆՍՕ

Իշպոս Դիենա-Լարոշ, էյլէ ատի պիր մուալիճէ օլմանրպ, իլլա ճիտտի իլիմ վէ իմէք զահմէթ իլէ վիճուտ կէլմիշ տիր, շէօյլէ քի, պուննու թէրթիպ վէ իհտաս էտէն զաթ, պիւեիւք միքեաֆաթլարա նայիլ օլմուշ տուր. եանի 16 պին ֆրանգլէգ նագտի պիր միքեաֆաթա նայիլ օլտուգտան սպաշգա, պիր չօգտա ալթուն վէ սայիր միտալլար ալմըշ տըր.

Պու մուալիճէնին Ռէրթիպի իչին, իւչ քէրրէ քինքինանըն էսասը ալընտըգտան սօնրա, զաեէթ լէկիզ վէ զաեէթ լաթիֆ պիր իքսիր եաբրմըշ տըր. Իշթէ Դիենա-Լարոշուն, սայիր պու եօլտա մուալիճէկլէրին քեաֆիֆէսինտէն զիեատէ ալէպլըղընըն սըրր վէ հիքմէթի պունտա տըր. Պու իլաճ միտէ իւֆիւնէթինի տէֆ իսիպ, իշթահ տչար, գանա գուվվէթ վիրիր, վէ կէչմէկէն նէսպէթլէրի վէ սայիրէսեիէ տէֆ իտէր.

Փարիս, 22 վէ 19 Տրուս սօգազընտա վէ էճզաճըլարտա պուլունուր.

Peptonate de Fer de Catillon

ԲԷՊԹՕՆԱԹ ՏԸ ՖԷՐ ՏԸ ԿԱԹԻՅԵՕՆ

Էսկի գուվվէթի եէրինէ կէթիրմէք իչին զաեէթլէ գուվվէթ վիրիճի, վէ հազմի գօլայ, շէօյլէ քի, միտէեէ ասլա եօղունլուգ վիրմէզ էթ վէ տէմիրտիր.

Պու մուալիճէ գանըն ապըղընա, զայիֆլիկինէ, իշթահսըզլըղա, վէ ումումէն զայիֆլիկէ վէ էմմալինէ գարշը պախշը չիֆա օլմագ իւզրէ Քէրթիպ օլունմուշ, վէ պիւեիւք մէնֆաաթը կէօրիւլմիւշ տիր.

Պէյօղլուտա Մ. Գանճիւք պիրատէրլէրին էճզախանէսինտէ պուլունմագտաբը